

Til medlemmene i Universitetets utdanningsutvalg

Innkalling til møte i Utdanningsutvalget – Møte 4 2017

Tidspunkt: 6. september 2017, Kl. 09.00–12.00

Møtested: Muséplass 1, kollegierommet

Forslag til dagsorden:

I Godkjenning av innkalling og dagsorden

II Protokoller fra tidligere møter.

Protokoll fra møte 13. mars godkjennes i møte. Protokoll fra møte 24. mai er godkjent.

III Diverse tilbakemeldinger fra utvalgsleder

Sak 38/17 [Utdanningsutvalgets rolle og mandat](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 13/17 **Ny finansieringsmodell for UH-sektoren – konsekvenser for utdanningsfeltet**
Presentasjon ved Steinar Vestad

Sak 39/17 **Ressurser ved Studieadministrativ avdeling Internasjonalt senter**
Presentasjon ved Christen Soleim og Nina Gry Stein

Vedtakssak

Sak 40/17 [Behandling av fuskesaker- retningslinjer](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Drøftingssaker:

Sak 41/17 **Nasjonal studentflyt- ideas2evidence**
Presentasjon ved Asle Høgestøl

Sak 42/17 [Studentrekruttering- samarbeid og prioriteringer for 2018](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 43/17 **Oppfølging etter internrevisjon (utsatt til møte 29. september)**
Opptak til PPU
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Orienteringssaker:

Sak 44/17 [Studiestart og fadderuke- rapport fra fadderkoordinator](#)

- Sak 45/17** [Oppfølging av Meld.St.16 Kultur for kvalitet i høyere utdanning](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling
- Sak 46/17** [Oppfølging etter etatsstyringsmøte](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling
- Sak 47/17** [Egenbetaling ved studieturer](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling
- Sak 48/17** **Sykkel-VM**
Muntlig orientering
- Sak 49/17** **Langtidsplan for forskning og høyere utdanning**
Muntlig orientering
- Sak 50/17** **Eventuelt**

Kommende saker:

- Retningslinjer for publisering av mastergrader
- Oppfølging og konkretisering av sensorveiledninger
- Melding om opptak
- Forsinket sensur
- Varierte vurderings- og undervisningsformer
- Årsmelding fra Læringsmiljøutvalget
- Handlingsplan for etter- og videreutdanning, oppnevning av arbeidsgruppe
- Nytt kvalitetssikringssystem, oppnevning av arbeidsgruppe
- Studie- og gradsforskriften
- Ruspolicy

Årshjulsaker i Utdanningsutvalget:

Mars: Utlysning insentivmidler, Ugleprisen
April: Utdanningsmeldingen
Mai: Melding om internasjonalisering
Mai: Orientering om planer for opptaket
Juni: UU-seminar
September: Opptak og studentrekrutteringsmelding
September: Studiestart
Oktober: Melding om opptaket
Oktober: Årsmelding fra Læringsmiljøutvalget
November: Studieportefølje og opptaksrammer
Desember: Internt studiekvalitetsseminar

Sak 38/17 Utdanningsutvalget- rolle og mandat
Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 6. september 2017

ephorte:2017/10752-0

Bakgrunn

Utdanningsutvalget ble etablert i 2003. Utvalget ledes av viserektor for utdanning, og består ellers av fakultetenes pro-/visedekaner for undervisning og tre studentrepresentanter. Direktør for Studieadministrativ avdeling har sekretariatsfunksjon for utvalget, og skal, etter samråd med viserektor for utdanning, forberede og gi tilråding i de saker som legges fram for utvalget.

Utvalget skal være rådgivende organ for Universitetsstyret i utdanningsstrategiske spørsmål, og skal ta initiativ til - og koordinere - strategisk utviklingsarbeid ved institusjonen. Utvalget skal mellom annet foreslå fremtidige strategiske satsninger innenfor universitetets samlede utdanningstilbud på bakgrunn av fakultetenes utdanningsmeldinger.

Utvalget har ca. seks møter i året. I tillegg er det et fast UU-seminar i juni. Utenom dette arrangeres temabaserte seminar ved behov.

Mandat (Mandatet for utvalget ligger i Regelsamlingen: <http://regler.app.uib.no/regler/Del-2-Forskning-utdanning-og-formidling/2.2-Utdanning/2.2.8.-Raad-og-utvalg/Regler-for-Universitetets-utdanningsutvalg>):

1. Universitetets utdanningsutvalg er opprettet av Universitetsstyret for å utvikle Universitetet i Bergen som utdanningsinstitusjon. Utvalget skal være rådgivende organ for Universitetsstyret i utdanningsstrategiske spørsmål og skal ta initiativ til og koordinere strategisk utviklingsarbeid ved institusjonen. Utvalget skal mellom annet foreslå fremtidige strategiske satsninger innenfor universitetets samlede utdanningstilbud på bakgrunn av fakultetenes utdanningsmeldinger.
2. Utvalget skal ha et særlig ansvar for universitetets arbeid innen studie- og programutvikling (curriculum development), herunder tverrfaglig studieutvikling på tvers av institutt og fakultetsgrenser. Utvalget skal i så måte foreta prinsipielle anbefalinger vedrørende masterstudier og retningslinjer for etablering/avvikling av studieprogram på bachelornivå.
3. Utvalget skal ha et særskilt ansvar for å etterse universitetets samlede studiekvalitet, og skal bidra til hensiktsmessig koordinering av kvalitetsarbeidet på tvers av institusjonen. Utvalget skal i samarbeid og dialog med Læringsmiljøutvalget se til at institusjonens helhetlige læringsmiljø blir ivaretatt på best mulig måte.
4. Utvalget kan gi tilråding til styret om endringer og justeringer av reglementer og forskrifter innen utdanningsadministrasjon, så som opptak, studier og grader, eksamen m.m.
5. Utvalget skal også ha et særlig ansvar for å se til at institusjonens studentrekruttering og studieinformasjon blir ivaretatt på en best mulig måte.
6. Utvalget skal bidra til internasjonalisering ved institusjonen, herunder tiltak for å bedre universitetets samlede studentutveksling til og fra utlandet.

7. Utvalget skal ha ansvaret for fordeling av midler til utdanningsstrategiske tiltak etter bevilgning og retningslinjer gitt av styret.

Utvalgets oppnevning og sammensetning

Universitetets utdanningsutvalg skal ha følgende sammensetning:

- Viserektor for utdanning (leder)
- 7 prodekaner for undervisning, 1 fra hvert fakultet
- 3 studenter

Det skal oppnevnes personlige varamedlemmer for alle. Rektor og universitetsdirektør oppnevner utvalgets medlemmer og varamedlemmer. Viserektor for utdanning leder utvalget og har observatørstatus i Universitetsstyret. Viserektor for internasjonale relasjoner er vara for utvalgets leder og møter ellers som observatør i utvalget. Studentrepresentantene og deres varamedlemmer oppnevnes etter innstilling fra Studentrådet.

Utvalgets funksjonsperiode settes til 4 år, sammenfallende med styrets funksjonsperiode, likevel slik at utvalget første gang oppnevnes for perioden 01.08.2003 - 31.07.2005.

Administrasjon

Studieadministrativ avdeling ved Seksjon for studiekvalitet er sekretariat for utvalget, og skal, etter samråd med viserektor for utdanning, forberede og gi tilråding i de saker som legges fram for utvalget.

Årshjulsaker i Utdanningsutvalget

Utvalget har en del faste saker og arrangement:

Mars:	Utlysning, insentivmidler og Uglepris
April:	Utdanningsmeldingen
Mai:	Melding om internasjonalisering
Mai:	Orientering om planer for opptaket
Juni:	UU-seminar
September:	Studiestart
Oktober:	Melding om opptaket
Oktober:	Årsmelding fra Læringsmiljøutvalget
November:	Studieportefølje og opptaksrammer
Desember:	Internt studiekvalitetsseminar

Vedlagt er en oversikt over medlemmer i Utdanningsutvalget.

Saken legges fram for Utdanningsutvalget til orientering.

Vedlegg: Medlemmer i Utdanningsutvalget for perioden 1.8.2017- 31.7.2021

Medlemmer i Utdanningsutvalget

Oddrun Samdal, leder
Claus Huitfeldt, HF
Halvard Haukeland Fredriksen, JUR
Steinar Hunskaar, MED
Harald Walderhaug, MN
Helge Molde, PSYK
Dag Elgesem, SV
Linda Herfindal Lien, KMD
Student Terje-André Kvinlaug
Student Amanda Schei
Student Nikolai Klæboe

Varamedlemmer

Anne Beate Maurseth, HF

Lone Holst, MED
Anne Marit Blokhus, MN
Per-Einar Binder, PSYK
Jan Oskar Engene, SV
Mona Larsen, KMD
Student, Nathalie Johnsen
Student, Håkon R. Mikalsen
Student Sverre Hartveit

Sak 40/17 Behandling av fuskesaker- retninglinjer

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Vedtakssak

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 6. september 2017

ephorte:2017/10845

Bakgrunn

Plagiatkontroll ved UiB er aktualisert ved overgangen fra Ephorus til Urkund som plagiatkontrollprogram. Overgangen medfører tekniske og rent praktiske endringer, men det oppstår også behov for gjennomgang og klargjøring av rutiner som i og for seg er uavhengige av hvilke kontrollprogram som brukes. Prosjektet «Plagiatkontroll ved UiB» er et av flere, beslektede prosjekter under styringsgruppen «Urkund». «Plagiatkontroll ved UiB» har i oppdrag å oppdatere eksisterende retningslinjer for ansatte og informasjon til studentene. Gruppen har også som mandat å kartlegge eksisterende praksis og vurdere behov for og eventuelt foreslå felles retningslinjer for plagiatkontroll. Gruppen arbeider også med praktisk bruksanvisning for Urkund.

Prosjektorganisering

Prosjektgruppen «Plagiatkontroll ved UiB» sorterer under styringsgruppen Urkund som ledes av Christen Solheim. Prosjektgruppen består av Svein Kåre Sture (gruppeleder, SA/Studiekvalitet), Per Gunnar Hillesøy (SA/Studiekvalitet), førsteamanuensis Einar Iversen (MA), universitetslektor Rune J. Falch (FOF, faglig koordinator for examen philosophicum, førstekonsulent Thale Jacobsen Åsli (PSYFA/Programkoordinator) og universitetsbibliotekar Anne Sissel Vedvig Tonning (UB).

Gruppen har så langt hatt 12 møter.

Gruppens oppdrag

Å gjennomgå og revidere eksisterende materiell om fusk og plagiat for studenter og ansatte. Utrede behov for teknisk/praktisk bruksanvisning for Urkund. Kartlegge kontrollpraksis ved UiB og vurdere behov for, og eventuelt å foreslå, felles retningslinjer for gjennomføring av plagiatkontroll ved UiB. Gruppen har også diskutert behov for et nytt, moderne introduksjonskurs om kildebruk og god refereringsskikk. Styringsgruppen har vedtatt å bestille slikt kurs. Prosjektgruppen har laget bruksanvisnings for Urkund. Bruksanvisningen er basert på dagens innsendingsmetoder og blir oppdatert så snart UiBs nye innsendingssystem settes i drift. Gruppen har gjennomgått eksisterende, lokale rutiner, praksis og retningslinjer for når og hvordan plagiatkontroll gjennomføres, og utredet behov og grunnlag for eventuelle felles retningslinjer.

Retningslinjer for plagiatkontroll ved UiB

Gruppen har innhentet informasjon om dagens praksis og lokale retningslinjer for plagiatkontroll ved fakultetene. «ABC ved mistanke om fusk» ligger til grunn for all praksis. Noen har egne retningslinjer i tillegg. Kartlegging viser at det foregår godt og systematisk arbeid og at noen driver omfattende og svært systematisk kontrollvirksomhet, mens andre har ønske om å etablere og systematisere. De siste ønsker seg retningslinjer for å komme i gang. Det kom fram overgangen til nytt system har skapt usikkerhet også blant de etablerte. Disse ønsker seg retningslinjer som støtte i videre arbeid. På den bakgrunn anbefaler både prosjektgruppen og styringsgruppen at det vedtas felles retningslinjer for plagiatkontroll ved UiB.

Prosjektgruppen har på bakgrunn av kartleggingen og medlemmenes egen erfaring med plagiatkontroll ved UiB, utarbeidet forslag til retningslinjer for plagiatkontroll ved UiB. Utkast

til retningslinjer er forelagt utdanningsdekanene og studiesjefene ved fakultetene og innspill er innarbeidet i framlegget.

«Retningslinjer for plagiatkontroll ved UiB må sees i sammenheng med «Bruksanvisning Urkund» og «ABC ved mistanke om fusk». Retningslinjene vil være nyttige når kontrollvirksomheten skal planlegges og rutiner etableres eller vedlikeholdes. Retningslinjen skal kunne brukes også om vi bytter plagiatkontrollprogram. Bruksanvisningen beskriver den praktiske bruken av Urkund og lesing av Urkunds rapporter. ABCen tar hånd om den formelle saksgangen når det er mistanke om fusk. Dokumentene blir presentert sammen på nettsidene våre.

Forslag til

vedtak

Utdanningsutvalget vedtar retningslinjer for plagiatkontroll ved UiB.

Retningslinjer for plagiatkontroll ved UiB

Innhold

Innledning.....	9
Plagiatkontrollprogrammet – Hva det kan og ikke kan	10
A. Avdekking av uregelmessigheter med sikte på behandling som mulig fuskesak.....	10
B. Som verktøy til å lære god kildebruk.....	11
C. Egenkontroll	11
Anbefaling om bruksområde.....	11
Planlegging av plagiatkontroll	12
Når og hvordan skal oppgavene kontrolleres	12
Forslag til prosedyre for rutinemessig plagiatkontroll	13
Innsending	13
Kontrollørens vurdering	13
Komiteens (instituttets) vurdering	13
Faglig vurdering	14
Instituttets vurdering	14
Vurdering når teksten ligger mellom OK og Fusk.....	14
Dokumenter om fusk, plagiat og kildebruk.....	14

Innledning

Fusk kan avsløres av årvåkne lesere, undervisningsassistenter, undervisere og sensorer. Ta kontakt med instituttet/fakultetet dersom du får mistanke om plagiat eller andre former for fusk. De har prosedyrer for å undersøke og følge opp mistanke om fusk. Dokumentet kan sendes til elektronisk plagiatkontroll som ledd i denne undersøkelsen.

Fusk kan også avsløres ved rutinemessige kontroller. UiB bruker Urkund både til sjekk av enkeltoppgaver og til kontroll av hele oppgavesett.

Plagiatkontrollprogrammet generer treffrapporter som viser likhetsprosenten og har lenker til dokumenter med lik tekst. Rapporten alene utløser aldri mistanke om fusk, uansett hvor høy treffprosenten måtte være. Rapporten vekker oppmerksomheten slik at teksten blir undersøkt.

Det er menneskers vurderinger av rapport og tekst som avgjør at det er grunnlag for mistanke. Da først begynner etterforskningen. Se «ABC ved mistanke om fusk».

Disse retningslinjene tar for seg hva kontrollprogrammet kan brukes til, hvordan kontrollen kan gjennomføres og hvem som kan kontrollere. Teknisk gjennomføring beskrives i «Bruksanvisning for Urkund».

Retningslinjene er ikke absolutte. De beskriver en farbar vei, men dokumentet diskuterer også områder der institutt og fakultet selv må velge strategi og prosedyrer.

Plagiatkontrollprogrammet – Hva det kan og ikke kan

Tekstgjenkjenningsverktøy kan brukes til ulike formål. Her er en kort gjennomgang av formål som slike verktøy har vært brukt til, og en vurdering av hvor godt egnet de er til de ulike formålene.

A. Avdekking av uregelmessigheter med sikte på behandling som mulig fuskesak

Godt egnet.

Faktorer som man må passe på:

Plagiatkontrollprogram har sine begrensninger, så som at de:

- i liten eller ingen grad kan lese noter, matematisk notasjon, diagrammer, fotografier, håndskrift og lignende.
- ikke kan avdekke treff mot litteratur som ligger i lukkede baser på nett, eller som ikke er på nett i det hele tatt.
- ikke kan oppdage tekstsammenfall når forfatteren har oversatt fra en kildetekst på et annet språk.
- bare kan sammenligne med tekster som er tilgjengelige i kontrolløyeblikket.
- ikke kan saksbehandle, bare bidra til å avdekke fakta (treff).

Vurderingene av hvilke treff som er lovlige, og hva man ev. gjør med de som er eller tvilsomme, er sammensatte, og krever kompetanse og erfaring. Det må gjøres et valg mellom ulike strategier: Rutinemessig massekontroll, stikkprøver, ad hoc-kontroll. Det er rutinekontroll i stor skala som gir størst sjanse for likhet i behandlingen av saker som oppstår.

Tips: Også der hvor tekstgjenkjenningsprogrammet ikke er best egnet, kan det være nyttig i kombinasjon med metoder som Google-søk, Google Scholar-søk, søk i digitale utgaver av pensumbøker og artikler eller faglæreres/sensorers/bedømmeres egen hukommelse.

B. Som verktøy til å lære god kildebruk

Lite egnet.

Skal det brukes, må det være som ett virkemiddel blant flere, og bruken må være svært bevisst. God kildebruk er langt mer enn bare å lære grensen mellom lovlig og ulovlig, og andre virkemidler må spille en betydelig større rolle enn et tekstgjenkjenningsverktøy. Eksempler er skrevne retningslinjer, bibliotekkurs, undervisning og øvelse i fagmiljøet, veileders og seniorers eksempel.

C. Egenkontroll

Da tenker vi på at f.eks. en masterstudent eller ph.d.-kandidat på et sent stadium får hjelp til å sende oppgaven/avhandlingen gjennom tekstgjenkjenningsprogrammet for å se om det er uregelmessigheter som må rettes opp før endelig innlevering.

Kan være egnet, men kan også medføre betydelig risiko, så som:

- Det kan gi falsk trygghet, fordi det fortsatt kan være uregelmessigheter som programmet ikke kan avdekke, men som kan komme for en dag senere.
- Det kan bli «sovepute» for veiledere og kandidater.
- Det kan sette en veileder i knipe, særlig hvis det blir avdekket store uregelmessigheter. Hva gjør man da? Lar kandidaten rette det opp, eller melder det inn som mulig fuskesak? Det gir fare for ulikhet i behandlingen, og i verste fall skandaler.

Derimot kan kontrollprogrammet bidra til å avdekke noen forglemmelser i kildeangivelsene. Det skal i prinsippet ikke skje, men vi vet det skjer likevel, særlig for kandidater som kommer i tidsnød, og det gjør mange. Veiledere og andre må understreke behovet for god kildehåndtering underveis i arbeidet. Det finnes gode hjelpemidler til dette formålet.

Anbefaling om bruksområde

Plagiatkontrollprogrammet bør brukes primært til avdekking av

uregelmessigheter. Til opplæring i kildebruk bør andre virkemidler ha prioritet.

Planlegging av plagiatkontroll

Når man skal planlegge plagiatkontroll, må man tenke gjennom hva man vil kontrollere og hvordan man vil gå fram, hvem som bør gjennomføre kontrollen og hvem som skal være med og vurdere resultatene. Når det er slått fast at det er grunnlag for mistanke om fusk, kan man lene seg til «ABC ved mistanke om fusk».

Hovedregelen bør være at det som kan og bør kontrolleres, blir kontrollert. Kontrollen og håndteringen av tekster og rapporter må være slik at hensynet til rettsikkerhet og personvern ivaretas også før de faste prosedyrene ved mistanke om fusk slår inn. Det innebærer både at så få personer som mulig er involvert og at ingen blir mistenkt for fusk uten at det er grunnlag for det.

Det er mest hensiktsmessig at en eller noen få tar seg av rutinekontrollen. Da vil kontrollørene bli godt kjent med systemet og få trening i raskt å skille ut uinteressante treff. Det blir også lettere å sørge for at sensitiv informasjon blir behandlet korrekt og at bare de som har saklig grunn til å kjenne studentens identitet, gjør det.

Det kan også være hensiktsmessig å opprette fuskekomiteer. Noen velger å ha komite på instituttnivå, andre har lagt dem til fakultetsnivået, alt etter hva som er mest hensiktsmessig lokalt. Kontrolløren videresender tekster med refereringstekniske mangler til komiteen som raskt og sikkert kan sortere disse og sørge for sakkyndig vurdering når det er behov for det. Undervisere og sensorer involveres når de skal bidra som sakkyndige.

Også når det gjelder kontroll av enkeltoppgaver vil det være hensiktsmessig å la oppgavene gå via en erfaren kontrollør framfor å ha en praksis der noen får analysekonto for å sende inn enkeltoppgaver en sjelden gang. Hensynet til likebehandling taler også for en ordning med faste kontrollører og komiteer.

Når og hvordan skal oppgavene kontrolleres

Når sensor mistenker fusk, er sensuren i gang og ting må skje fort og i henhold til gjeldende regler. Det er frister som skal overholdes og sensor må få vite hvordan hun/han skal forholde seg til den konkrete oppgaven.

Rutinekontrollen haster ikke på samme måte, men også den bør gjennomføres så raskt som mulig. «ABC ved mistanke om fusk» beskriver forskjellig saksgang i de to tilfellene. Det er likevel viktig å få sakene unna slik at det ikke går urimelig lang tid fra en oppgave er levert til studenten får presentert et mulig grunnlag for mistanke om plagiat.

- Studenten blir ikke konfrontert med fuskemistanker i eksamensinnspurten.
- Dersom Den sentrale klagenemnda frikjenner studenten:
 - Vi unngår særskilt sensur av oppgaven.
 - Besvarelsen har alt fått en karakter som er satt uavhengig av mistanke.

Fordel med å involvere intern og/eller ekstern sensor

- Den faglige rapporten kan skrives mens sensuren pågår.
- Sensor er kjent med tekstens svakheter og kan ta hensyn til det i vurderingen når det bestemmes at det skal settes karakter.
- Dersom Den sentrale klagenemnda frikjenner studenten:
 - Besvarelsen har fått en karakter som tar hensyn til svakhetene.

Oppgaver som leveres i løpet av semesteret

- Det vil variere når det er hensiktsmessig og forsvarlig å kontrollere slike oppgaver. Dersom studenten har anledning til å gjøre et nytt forsøk, bør kontrollen skje mens det ennå er tid til å områ seg. Dersom underkjenning av et arbeid tidlig i semesteret fører til at man ikke får ta eksamen, vil det det være hensynsfullt å få dette slått fast på et tidlig tidspunkt.
- Om det dreier seg om en samling oppgaver som leveres i løpet av semesteret eller oppgaver som kan revideres underveis, kan det være hensiktsmessig å kontrollere ved semesterslutt.

Forslag til prosedyre for rutinemessig plagiatkontroll

Instituttet/fakultetet bestemmer hvilke oppgaver som skal kontrolleres, når det skal kontrolleres og hvem som skal ha ansvar for innsending og oppfølging. Anbefalingene over kan være til hjelp når man skal planlegge dette. Her er et eksempel på en prosedyre som vil kunne fungere med eller uten egne tilpassinger.

Innsending

1. Oppgaven/oppgavesettet sendes til kontroll.
2. Kontrolløren mottar treffrapporten/e som e-post.

Kontrollørens vurdering

3. Rapportmottakeren vurderer treffrapport og tekst.

NB: Rapporten er aldri i seg selv grunnlag for mistanke om fusk.

 - 3.1. Aller første gjennomgang. De fleste tekstene er OK og det går veldig fort å se etter at markering, referanser og litteraturliste er på plass. En del tekster er også åpenbart OK, bare at det tar litt lenger tid å slå det fast.
 - 3.2. De tekstene som ikke er OK, samt grensetilfeller som kontrolløren ikke vil legge bort på egen hånd, sendes til den lokale fuskekomiteen (instituttet/fakultetet).

Komiteens (instituttets) vurdering

4. Komiteen kan
 - 4.1. Avgjøre at oppgaven er OK.
 - 4.2. Avgjøre at manglene er for ubetydelig til å gjøre noe med. Saken legges bort uten at mistanke har oppstått. Ingen andre enn kontrollør og komite vet at oppgaven har vært undersøkt.
 - 4.3. Avgjøre at innslaget av dårlig arbeid; rusk, snusk og ukyndighet, er for ubetydelige til å gjøre noe med ut over skriftlig å anbefale studenten å endre praksis og følge råd for eksempel i "Søk og skriv" og «Lær deg å bruke kilder riktig».
 - 4.4. Avgjøre at oppgaven skal sendes til faglig vurdering (sensor, fagansvarlig, fagkoordinator, undervisningsansvarlig, emneansvarlig) for faglig, emnespesifikk vurdering: Er det grunnlag for mistanke om fusk?

Faglig vurdering

5. Den faglige vurderingen munner ut i en rapport som skal følge saken dersom det opprettes fuskesak. Alternativt kan den faglige vurderingen tas inn direkte i saksnotatet/brevet som enten avslutter saken eller sender den over til klagenemnda.

Instituttets vurdering

6. Institutt-/fakultetsledelsen, eventuelt fuskekomiteen, avgjør om det skal opprettes fuskesak på grunnlag av den faglige rapporten.
 - 6.1. Teksten blir vurdert som OK. (I dette tilfellet oppstod spørsmålet på grunn av en rutinekontroll og ikke fordi sensor eller andre leser fattet mistanke om fusk/plagiat så den faglige vurderingen kan tilsi at oppgaven er OK.)
 - 6.2. Teksten har mangler, men uten at omfanget og arten av dårlig arbeid og ukyndighet tilsier at det blir opprettet fuskesak. Arbeidet blir vurdert for karakter. Manglende ferdigheter og kompetanse i bruk av kilder og vil kunne få betydning for karakteren, jf. «Lær deg å bruke kilder riktig».
 - 6.3. Det opprettes fuskesak. Prosedyrene er beskrevet i «ABC ved mistanke om fusk».

Vurdering når teksten ligger mellom OK og Fusk

«Lær deg å bruke kilder riktig» informerer studenten om at «om du ikke gir (gode nok) kildehenvisninger, kan det føre til at du får en dårlig karakter, selv om du ellers har prestert godt». Kildebruk og refereringsteknikk blir vurdert når karakteren skal settes og dårlig arbeid har konsekvenser for utfallet. Dette er resultat av en faglig vurdering, og må ikke sees på som straff. Dersom arbeidet er av slik art at det vurderes som fusk, skal det opprettes fuskesak.

Dokumenter om fusk, plagiat og kildebruk

Fusk – hva er det og hvilke konsekvenser får det for deg som student?

http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/fusk_studenter_2015_nor_web.pdf

ABC ved mistanke om fusk

http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/abc-fusk_nor2011_0.pdf

Lær deg å bruke kilder riktig

<http://www.uib.no/student/49084/l%C3%A6r-deg-%C3%A5-bruke-kilder-riktig>

Etikk - informasjon for studenter og ansatte

<http://www.uib.no/studiekvalitet/77566/etikk-informasjon-studenter-og-ansatte>

Et plagieringseventyr

<https://www.youtube.com/watch?v=Mwbw9KF-ACY>

Søk og Skriv

<http://sokogskriv.no>

Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen

<https://regler.app.uib.no/regler/Del-2-Forskning-utdanning-og-formidling/2.2-Utdanning/2.2.2-Forskrift-om-opptak-studier-vurdering-og-grader-ved-Universitetet-i-Bergen/Forskrift-om-opptak-studier-vurdering-og-grader-ved-Universitetet-i-Bergen#K3>

Den sentrale klagenemnda

<http://www.uib.no/udir/73870/den-sentrale-klagenemnd>

Plagiatkontroll

<http://www.uib.no/foransatte/107579/plagiatkontroll>

Bruksanvisning URKUND

http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/bruksanvisning_til_urkund.pdf

Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven)

Se paragrafene 4.7 og 4.8

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-04-01-15>

**Sak 42/17 Studentrekruttering- samarbeid og
prioriteringer for 2018**

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Drøftingssak

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 6. september 2017

ephorte:2017/10847

Bakgrunn

Våren 2017 ble det besluttet å legge til rette for et tettere samarbeid mellom de som arbeider med studentrekruttering og kommunikasjon ved UiB, samt å sikre enighet om de prioriteringene som gjøres. Samarbeidet skulle ivareta både strategisk og operativt nivå. Fakultetene, ledelsen, sammen med studieadministrativ avdeling og kommunikasjonsavdelingen skulle jobbe i et årshjul og det skulle utarbeides en felles plattform for rekrutteringsarbeidet. Vedlagt følger et utkast til plattform utarbeidet av studieadministrasjonen og kommunikasjonsmedarbeidere ved fakultetene og sentralt. I denne saken legges det opp til å drøfte prioriteringer og samarbeidsflater i rekrutteringsarbeidet. Temaet vil også drøftes med dekanene. Plattformen vil etter dette bli justert i tråd med de synspunktene som fremkommer.

Studentrekruttering

Studentrekruttering er et sammensatt felt, og er avhengig av kommunikasjonsfeltet når det gjelder omdømmebygging. Studentrekruttering kan ses på som et resultat av arbeid på lang og kort sikt, som er avhengig av og påvirkes av hele universitetets innsats: Utvalget og innholdet på UiBs studieprogrammer er sentralt for hva søkerne kan velge mellom, og velger å prioritere.

God rekruttering er blant annet resultat av et godt samarbeid internt, og eventuelt også eksternt. Kvaliteten på studentmottak, fasilitetene i forbindelse med læring og innholdet på studieprogrammer og emner krever et samarbeid på tvers mellom fagmiljø og administrasjonen ved UiB. Koordinering om samarbeid med skoler og næringsliv, til internasjonale samarbeid bidrar til oversikt for hvor langt vi er kommet, og hvem vi samarbeider med.

Alt fra skolebesøk av forskere og Barneuniversitetet, til samarbeid med UH-sektoren internasjonalt innen forskning og utdanning er med på å skape vårt omdømme som en attraktiv utdanningsinstitusjon.

Kommunikasjonstiltak og medieomtale kan forsterke og bekrefte vår posisjon som relevant. Ved å fremheve vår forskning som samfunnsaktør som setter agenda og belyser problemstillinger, formidler oppdagelser og finner løsninger vil vi gjøre oss attraktive for fremtidens forskere. Og ved å koble vår portefølje av studieprogrammer til forskningsnytt vil vi kunne øke kunnskapen om utdanningstilbudet vårt.

Næringslivet lokalt og nasjonalt erfarer verdien av vår kompetanse, i forskning og utdanning, gjennom forskningssamarbeid og etablering av praksisplasser for studenter under utdanning, og tilrettelegging for prosjekter i forbindelse med utdanningsløpet.

De eksterne og interne kanalene og møtepunktene er mange, og det er et stort behov for samkjøring av hvordan vi best mulig kan tilrettelegge for en god helhetlig tilnærming

Hvordan jobber vi internt bedre for å ivareta dette? Hva skal vi være kjent som? Hva er det som er strategisk viktig i vårt omdømme, som også de som søker utdanning skal assosiere oss med? Hva skal vi prioritere?

Profil og samarbeid i rekrutteringssammenheng

- Hvor skal vi?
- Hvilken profil skal vi ha?
- Hvordan skal vi jobbe?

Som breddeuniversitet kan vi tolke det dithen at vi fortsatt skal profilere hele bredden av studietilbud. Samtidig skal vi profilere de sidene av UiB som er strategisk viktige for oss, som marin forskning, globale samfunnsutfordringer og klima og energiomstilling. Parallelt foregår det en rekke aktiviteter internt som kan bidra til synlighet eksternt, og som gjerne kan koordineres bedre.

Plattformen har vært sendt til studieadministrasjon og kommunikasjonsrådgivere på fakultetene, og vi har mottatt innspill fra alle fakultet. Disse vil bli innarbeidet i dokumentet. Det er også avtalt fakultetsvise dialogmøter der fakultetsspesifikke behov vil bli drøftet og synliggjort.

Saken har i tillegg vært diskutert med fakultetsdirektørene. Her kom flere momenter fram. Blant annet var det enighet om viktigheten av at de fakultetsspesifikke behovene blir godt nok ivaretatt. Eksempelvis har Det psykologiske fakultet behov for å rekruttere flere gutter til profesjonsstudiet, mens Det humanistiske fakultet er opptatt av å ivareta bredden i rekrutteringen og Det juridiske fakultet ser behovet for en tydeligere innsats for å rekruttere flere søkere fra Sogn- og Fjordane. Flere nevnte et generelt ønske om å satse på å rekruttere flere minoritetsspråklige studenter, og at dette burde løftes fram som en generell satsning i plattformen.

I det videre inviteres Utdanningsutvalget til å drøfte forslagene i den vedlagte plattformen for studentrekruttering med utgangspunkt følgende problemstillinger:

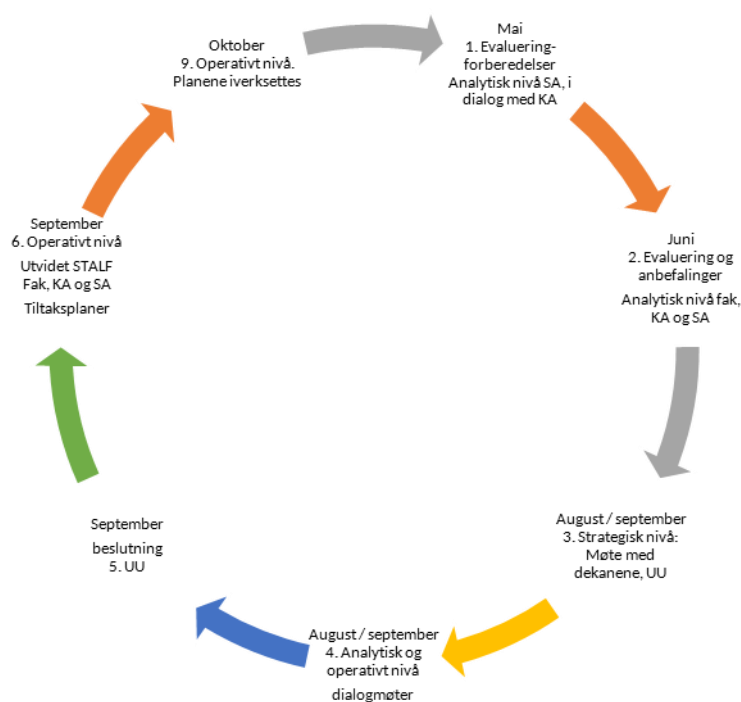
- *UiB er et forskningsuniversitet som driver forskningsbasert utdanning og formidling. Hvordan sikre helhetlig og god profilering og kopling av forsknings- og utdanningsaktivitetene våre? Og hvordan bruke dette aktivt i rekrutteringsarbeidet?*
- *UiB er et breddeuniversitet, men samtidig må vi skille oss ut. Vi har stor faglig bredde, strategiske satsningsområder og klyngesatsningen. Hvordan kan vi løse dette? Hvilken profil skal vi ha i rekrutteringsarbeidet?*
- *Hvordan samarbeide bedre internt? På hvilken måte kan vi jobbe bedre i skjæringspunktet mellom kommunikasjon og rekruttering?*

VEDLEGG

Plattform for studentrekruttering

Innledning

Våren 2017 ble det fremhevet et sterkt ønske om å samkjøre studentrekrutterings- og kommunikasjonsaktivitetene ved UiB. I et notat (Samarbeid for studentrekruttering) ble det foreslått en tilnærming som har som mål å ivareta både et strategisk og et operativt nivå. Fakultetene, ledelsen, sammen med studieadministrativ avdeling og kommunikasjonsavdelingen skal jobbe i et årshjul med ulike møtepunkter.

Det er gjennomført forberedelser i samarbeid med KA i henhold til punkt 1. Formålet var å planlegge møtet med fakultetene som er oppført som punkt 2 i årshjulet, - å etablere en felles plattform på overordnet nivå, som skal være veiledende for en helhetlig og felles studentrekruttering.

Plattformen skal utarbeides sammen med fakultetene og fremmes i et dekanmøte i 2017 (i henhold til punkt 3). I etterkant vil gruppen som utarbeidet forslaget operasjonalisere det strategiske forslaget, på en slik måte at kommunikasjonsarbeid og markedskommunikasjon kan fremstå med mer helhet og tyngde. (i henhold til punkt 4)

I juni 2017 ble det derfor gjennomført et møte med studiesjefer, informasjonsmedarbeidere og kommunikasjonsrådgivere fra fakultet, og representanter fra KA og SA. Her ble det diskutert hvordan vi bør profilere oss, og hvordan vi skal få til bedre intern samhandling.

Med utgangspunkt i kommunikasjonsplattform og analyser fra studentrekruttering sentralt, ble følgende tema ble diskutert:

- *UiB er et breddeuniversitet, men samtidig må vi skille oss ut. Hvordan kan vi løse dette? Skal vi satse på noen felt, hvilke bør det være, og hvorfor?*
- *Hvordan samarbeide bedre internt? På hvilken måte kan vi jobbe bedre i skjæringspunktet mellom kommunikasjon og rekruttering?*
- *Brukerne i fokus: Vi er i en digital tidsalder. Bruk av web er viktig for våre brukere. Hvordan jobbe bedre sammen, der også analyser og innsikt blir ivaretatt?*

Den ene gruppen fra junimøtet beskriver situasjonen:

«Vi skal aldri være fornøyde, det er alltid større potensial til å rekruttere flere studenter. Men vi har ressursrammer. Hva er mulighetene og begrensningene? Mye rekruttering skjer lokalt. Det er viktig med kommunikasjon og god arbeidsdeling - vi må se på totalen.»

Samarbeid for studentrekruttering på et overordnet nivå - anbefalinger

Anbefalingene kommer som et resultat fra de innspill som ble samlet inn fra møtet om samarbeid for studentrekruttering juni 2017. Vennligst se vedlegg for mer informasjon som ble gitt i møtet, hentet fra strategi og handlingsplan for kommunikasjon, og innspill fra gruppene. Det foreligger en utvidet presentasjon av studentrekrutteringsarbeidet.

(Vedlegg 1: Strategi 2020 - Hav, Liv, Samfunn, Vedlegg 2: Kommunikasjonsplattformen, Vedlegg 3: Handlingsplan for kommunikasjon, Vedlegg 4: Dagens studentrekruttering, Vedlegg 5: Innspill fra junimøtet 2017 – studentrekruttering på strategisk nivå)

1. Satsingsområder for studentrekruttering i 2018

Som breddeuniversitet skal vi fortsatt profilere hele bredden av studietilbud. Samtidig skal vi profilere de sidene av UiB som er strategisk viktige for oss. En anbefaling kan være å vurdere to parallelle løp. Vi kan ha den ordinære breddetilnærmingen i tillegg til å være mer spisset i budskapet på satsingsområdene for de ambisiøse søkerne – der vi er dyktige og anerkjente.

I 2018 skal særlig følgende prioriteres

- Rekruttering av norske laveregradsstudenter
- Rekruttering til masterutdanningene
- Rekruttering av internasjonale studenter med særlig fokus på egenfinansierte masterstudenter fra Europa

Prioriterte strategiske satsningsområder

I rekrutteringsarbeidet vil det være viktig å vise frem de prioriterte strategiske satsingsområdene, marin forskning, globale samfunnsutfordringer og klima og energiomstilling.

I rekrutteringssammenheng vil det være mulig å fremheve fremragende forskning, fantastiske forelesere, innovative og nytenkende studieprogrammer og veiledere, spennende utvekslingsmuligheter (ved samarbeidende prestisjeuniversiteter)

Klynger: Klyngene kobler studenter og forskere tettere på næringslivet. For eksempel ved å studere ved Media City Bergen får man tilgang til praksis og mulig fremtidig arbeidsgiver.

Fakultetsspesifikke behov: UiB skal også synliggjøre studieprogram etter fakultetene sine særskilte behov og prioriteringer.

Økt synlighet for alle: Gjennom utbedringer av nettsidene og fortsatt annonsering i søkemotorer, vil synligheten til hele bredden av studietilbud øke.

Tilnærming, møtepunkter og bruk av kanaler

Digital markedsføring: Digital markedsføring vil være grunnstammen i rekrutteringsarbeidet, uavhengig av om det er snakk om grunnstudium, norsk master eller internasjonal master. Etter omleggingen til større satsing på digital markedsføring har søkingen til grunnstudium og internasjonal master økt. 2017 har vært et år der vi har lært mye, og vi er nå i en god posisjon for å ta ytterligere steg. Særlig viktig blir det å gjøre grep for å øke rekrutteringen til norsk master.

I de digitale flatene opplever vi en sterk konkurranse om søkerne fra aktører vi ikke konkurrerte med for bare et par år siden. Mange av de nye høgskolene viser seg som dyktige digitalt, og er nå i posisjon til å ta [ytterligere?] markedsandeler fra de etablerte universitetene.

Brukerorientering: Til grunn for denne typen markedsføring ligger det å la brukerdata være førende for innholdet vi lager.

Nettsider: Webstatistikken viser at det er på utdanningsområdet (uib.no/utdanning og uib.no/en/education) og studieprogramsidene (uib.no/studieprogram og tilsvarende på engelsk) det er størst potensiale for å nå målgruppene våre. Det er her søkerne finner den viktigste informasjonen om studieprogrammene og livet rundt studiene. Det er viktig at vi sammen avklarer hvilken funksjon disse sidene skal ha, opp mot fakultetenes egne nettsider.

Det er avgjørende at disse nettsidene svarer på de forventningene søkerne har. Det er også viktig at nettsidene har høy synlighet i søkemotorer, da det i all hovedsak er gjennom søkemotorer målgruppen finner informasjon om studier.

Endringene som må gjøres på nettsidene er både tekniske og språklige. Sammen må vi avgjøre hvilke grep som skal gjøres for å tilfredsstille søkerens behov i tillegg til å øke synligheten i søkemotorer.

Det er dessuten et mål at vi klarer å gjøre arbeidet med rekrutteringstekstene enklere for hele organisasjonen. Vi vil ha behov for å hente inn ekstern kompetanse i dette arbeidet.

Sosiale medier: På sosiale medier fortsetter vi med hyppig annonsering. Sosiale medier vil være viktigste annonseringskanalen, og kan vi nå benytte effektive metoder for å nå de riktige søkerne. For eksempel kan vi nå studenter som har vist interesse for et enkelt studieprogram med spesialtilpassede annonser (for eksempel videoer) om dette studieprogrammet.

Skole: Satsingen på å nå elever tidligere i løpet, og på å forbedre kontakten med skolene fortsetter. Det skal satses videre på skolebesøk mot yngre målgrupper, faget utdanningsvalg, barneuniversitet, og Åpen dag- Her er det også viktig at vi samkjører godt internt for å tilgjengeliggjøre informasjonen.

2. Planlegging og evaluering – samarbeid internt

Overordnet plan: SA og fakultetene utarbeider en overordnet plan for rekrutteringsarbeidet, der milepæler og arbeidsfordeling står sentralt. Det blir viktig at informasjon om rekrutteringstiltakene både sentralt og lokalt ligger i denne planen. Fakultetene, KA og SA utarbeider i felleskap en felles plan for rekrutteringsfeltet. I denne skal viktige milepæler, samt hovedtiltakene for rekrutteringssesongen ligge. Det blir viktig å avklare arbeidsfordelingen mellom SA, KA og fakultetene.

Innholdet som produseres blir planlagt, og til dels utarbeidet i felleskap. På den måten oppnår vi bedre resultater, og bedre helhet i rekrutteringen.

For at skal kunne måle og evaluere rekrutteringsfeltet, må vi på forhånd sette opp realistiske og målbare målsettinger. På den måten kan vi både underveis og i etterkant gjøre evalueringer.

I den digitale markedsføringen er det avgjørende at vi til enhver tid reagerer på responsen vi får fra brukerne. Endringer må gjøres kontinuerlig gjennom hele prosessen.

Dialogmøter: SA og fakultetene holder dialogmøter om rekrutteringsarbeidet.

Redaksjonsrådet: På møtene i redaksjonsrådet inviteres også kommunikasjonsrådigverne og representanter fra KA inn. Redaksjonsrådet ledes av KA eller SA.

Faste kontaktpunkt: For å forenkle kontakten med sentraladministrasjonen oppretter KA og SA faste kontaktpunkt. På SA vil det være gruppekoordinator for informasjon og rekruttering. På KA vil det være deskleder.

3. Kompetansedeling og tilgjengeliggjøring av analyser og innsikt

Årshjul: Årshjulet for studentrekrutteringen publiseres på ansattssidene.

Deling av resultater: Resultatene av kampanjene blir delt fortløpende. Hvor vi vil dele dette må vi komme tilbake til, da dette er mer sensitiv informasjon som ikke bør ligge offentlig tilgjengelig.

Kompetanse: SA og fakultetene skal dele kompetanse, og videreutvikle denne sammen. Vi må lage møteplasser der vi kan dele kunnskap, og tilegne oss ny kunnskap. Her kan vi bruke både interne og eksterne aktører.

Konklusjon på anbefaling og veien videre

Formålet med plattformen er å finne et felles ståsted som samler UiB sin studentrekruttering under ett, og med felles formål på strategisk og operasjonelt nivå. Ved å få forankret den strategiske tilnærmingen og samarbeidsformer internt ved UiB hos ledelsen, vil det operasjonelle arbeidet kunne utarbeides og presenteres.

De operasjonelle tiltakene vil presenteres i UU, i henhold til punkt 4 i årshjulet nevnt innledningsvis. Deretter kan disse iverksettes i samarbeid mellom sentraladministrasjon og fakultetene i perioden 2017/2018.

Ephorte:2014/5721

Sak 44/17 Studiestart og fadderuken

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Orienteringssak

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 6. september

Ephorte:2014/5721

Bakgrunn

En rekke nye tiltak ble iverksatt etter at saken om studiestart og organisering av studentmottaket ble behandlet i universitetsstyret i 2013 (sak 5/13). Disse tiltakene er videreutviklet, og har bidratt til at mottaket av nye studenter er styrket. I tillegg har innsatsen fra involverte aktører hevet kvaliteten på fadderuken, samtidig som bildet av uken i media er mer nyansert enn tidligere. Da universitetsstyret behandlet studiestart og fadderuken 2016 den 29.9 2016 (sak 124/16), ble følgende vedtak fattet:

- Universitetsstyret tar oppsummeringen til orientering
- Universitetsstyret ber om at årets tiltak videreføres i 2017

Forberedelser til studiestart

Gjennom utlysning av den sentrale potten til aktiviteter i fadderuken blir det lagt til rette for at uken skal bli best mulig for de nye studentene. Midlene er øremerket til integrering av nye studenter i student- og universitetsmiljøet. Arrangement som har en solid faglig, kulturell, friluft eller sportslig profil vektlegges i vurderingen av søknadene. Blant arrangementene, som Læringsmiljøutvalget har tildelt midler til i år er: introduksjonsdag, idrettsdager, fjelltur, kulturvandring, utflukter, filmkveld, bedrift til bedrift, alternative rusfrie arrangement, og helhus arrangementer på Kvarteret.

Utdanning i Bergen arrangerer årlig et møte om semesterstart. Målsetningen med møtet er erfaringsutveksling og samhandling blant aktører som er involvert i semesterstarten. Integrering av studenter i nærmiljøet og hvordan dette kan styrkes var tema for møtet som ble arrangert 23. mai i år.

Helgen før fadderuken starter arrangerer UiB fadderkurs. Viktige målsetninger med kurset er at fadderne skal få trygghet i rollen som faddere og oppnå en kompetanse som er nyttig under fadderuken. I tillegg skal det være rusforebyggende.

Fire fadderkurs ble arrangert i helgen 12.-13. august. Sentrale tema på kursene var beredskap og sikkerhet, rusforebygging, førstehjelp, mediehandtering, rolleforståelse og inkludering. I tillegg holdt politiet innlegg. Oppslutningen om kursene var svært god.

Fadderuken

Fadderuken er en studentdrevet ordning, og i år har 1082 faddere bidratt. Fadderstyrene ved fakultetene har ansvaret for program og aktiviteter i fadderuken. Dette er et frivillig arbeid fra deres side.

Velkomstsereemonien, som markerte åpning av det akademiske året, ble arrangert i Nygårdsparken 15. august. Under sereemonien ble Ugleprisen og Læringsmiljøprisen delt ut. Statsminister Erna Solberg var hovedtaler. Det var godt oppmøte.

Fadderkoordinator koordinerer aktiviteter mellom ulike aktører for å gjøre den første uken for de nye studentene best mulig. Sammen med fadderstyrene arrangerte fadderkoordinator en Brann-kamp og to felles fjellturer. Oppslutningen om arrangementene var god.

Faddervaktordningen utgjør et viktig tiltak under fadderuken. UiB, BI, HVL, NLA, ViD, NHH, Sjøkrigsskolen og Høyskolen Kristiania har deltatt i ordningen. Årets faddervaktordning har gått bra. Det har det ikke vært noen alvorlige hendelser. I noen få tilfeller har det vært behov for legehjelp. Brannvesenet deltok fredag 18. august i forbindelse med deres kampanje «ikke gå hjem og lag nattmat». De har fått mange hyggelige tilbakemeldinger av nye og gamle studenter som setter pris på ordningen og litt mat og drikke.

I tillegg til de sentrale arrangementene har mottaket ved fakultetene en viktig rolle i å gjøre velkomsten for de nye studentene best mulig, og i å inkludere de faglig og sosialt. Tilbakemeldingen fra fakultetene viser et variert og godt tilbud, der det legges til rette for ivaretagelse av faglige og sosiale behov på en god måte, og som også fremmer inkludering og følelse av tilhørighet. (Se vedlegg 1).

Mediedekning

Det er ni registrerte medieoppslag om fadderuken på Universitetet i Bergen i 2017. I fjor var det 45 oppslag, og året før 30 oppslag om samme tema. Antallet for 2017 er dermed betydelig lavere enn tidligere år, noe som sannsynligvis henger sammen med en bred dekning av innbruddet på Universitetsmuseet, som ble oppdaget mandag 14. august. I dekningen av fadderuken er det ikke registrert alvorlige hendelser, og dekningen fremstår som nøytral. Bergens Tidende har flest saker om fadderuken, og har blant annet fokusert på forebyggende tiltak fra politiet sin side. Universitetet har også fått oppslag om at de tar sikkerheten til studentene på alvor i fadderuken, blant annet i en Studvest-reportasje der UiB-rektor Dag Rune Olsen var en av faddervaktene i Bergen sentrum.

Oppsummering

Fadderuken er en viktig del av studentenes første møte med universitetet og legger et grunnlag for studentenes integrering i miljøet, både faglig og sosialt. Derfor er det viktig at fadderuken inneholder et bredt spekter av aktiviteter som legger til rette for at studentene får hjelp til praktiske gjøremål, blir kjent med sine medstudenter, introduseres for bredden av studentorganisasjoner, og får utforsket universitetsområdet og Bergen by.

Tilbakemeldinger fra fakultetene om hvordan de jobber med mottaket og integrering av de nye studentene samt rapporten fra fadderkoordinator er vedlagt.

Saken legges fram for Utdanningsutvalget til orientering.

IRIG/25.08.17

Vedlegg 1: **Mottaket ved fakultetene**

Det humanistiske fakultet

Det humanistiske fakultet gjennomfører for tredje gang et studentmottak med studiestartgrupper. Nye studenter på BA- og lektorprogram blir invitert til studiestartgrupper på 20-25 personer for å bli kjent de to første dagene av studiestartuken. Studiestartgruppene ledes av erfarne studenter som kurses og lønnes for arbeidet, etter modellen som Det Matematisk-Naturvitenskapelige fakultet ved UiB har utviklet. De samme studentene plasseres sammen i ex.phil/ex.fac-seminargrupper så langt det lar seg gjøre, slik at de følger hverandre gjennom semesteret.

I år var interessen for å være med i studiestartgrupper større enn tidligere, og målsettingen om at 70% av de nye studentene skulle delta, ble overgått. Erfaringene og tilbakemeldingene fra studentene som har deltatt i de to foregående år, gruppelederne som leder gruppene og de ansatte på studiesiden, er svært gode. Studentene melder om at de kjente seg ivaretatt og at oppleggene i grupper styrket samholdet. Det ble også meldt at flere satte pris på å bli kjent med hverandre uten at alkohol var involvert. Fakultet opplever at deltakelsen i studiestartgrupper gir trygghet og samhørighet på et tidlig tidspunkt, og mener at det kan være avgjørende for et godt studieløp videre, og forhindre frafall. Fakultetet erfarer også at organisering i studiestartgrupper åpner for en bredere integrering enn fadderorganiseringen kan gi.

Det juridiske fakultet

Det juridiske fakultet jobber stadig med å forbedre mottaket av nye studenter, og har etter hvert et svært gjennomarbeidet opplegg for våre nye studenter.

De siste årene har vi også arbeidet med å integrere de nye studentene som starter direkte på 4. studieår av det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap, eller 1. studieår på det toårige masterprogrammet i rettsvitenskap (som i praksis betyr det samme for studentene). Disse studentene kommer i hovedsak fra et bachelorprogram i rettsvitenskap fra Universitetet i Stavanger, Universitetet i Agder og Høgskolen i Innlandet. Det kan være vanskelig for en student fra en annen utdanningsinstitusjon å starte rett på 4. studieår i Bergen, når resten av studentene har studert her i tre år og har sine egne nettverk. Derfor gjør vi det vi kan for at disse studentene raskt skal integreres inn i studentmiljøet og få en god start på oppholdet på Dragefjellet. Studentene får blant annet et eget orienteringsmøte med felles lunsj, og de plasseres i egne faddergrupper slik at de raskt får bli kjent med andre studenter som er i samme situasjon. I år er det ca. 120 studenter som starter direkte på 4. studieår av det integrerte masterprogrammet, eller 1. studieår på det toårige masterprogrammet.

Nytt av året er prosjektet «Bedre språk, bedre jurister», som bl. a. skal bidra til tidligere og bedre integrering av de nye studentene på 1. studieår. Studentene skal inn i de studentledete seminargruppene («arbeidsgrupper») de skal ha resten av studieåret tre måneder tidligere enn det som har vært vanlig. Med grundig opplæring av de 30 seminarlederne («arbeidsgruppelederne») våre på 1. studieår i semesterstartsuken, og en egen samling satt av til integrering i gruppen fredag i uke 34, håper vi å tilrettelegge for at de nye studentene på 1. studieår vil få en enda bedre start på studiet.

En siste større endring vi har gjort i år er å flytte fakultetets orienteringsmøte for de internasjonale studentene fra tirsdag i uke 33 til mandag. Fakultetet har i flere år opplevd et lavt oppmøte på dette møtet, og mistenker at dette skyldes at fadderuken starter dagen før. I år la vi derfor orienteringsmøtet like før fadderukens oppstart på mandagen, og det ble servert gratis pizza. Dette resulterte i at nesten samtlige av de vel 200 internasjonale

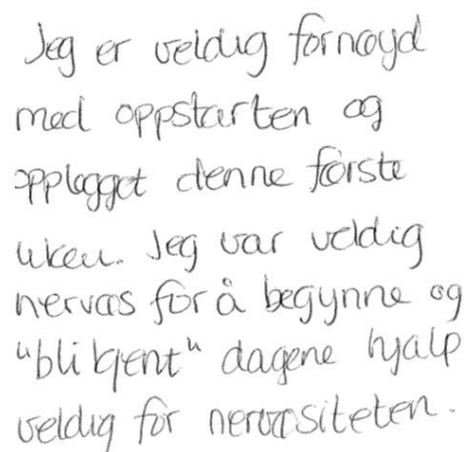
studentene denne høsten møtte, og det er nærliggende å tro at flyttingen av møtet er hovedårsaken til dette.

Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet

Det var en velfungerende mottaksuke ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet.

Å skape et trygt sosialt nettverk for studenter som skal lære sammen, er målet når studentene møter på campus. Første dag møter nye studenter ca. 20-25 andre studenter som skal følge hverandre i undervisningen gjennom første semester. Høsten 2017 er det koordinert 34 ulike grupper hvor sosialiseringprosessen blir ledet av eldre studenter, ansatt og kurset av fakultetet. Nye studenter oppfatter dette som en obligatorisk opplegg og det er nærmest 100% deltagelse. En del av studentene vil i etterkant delta i fadderordningen og vil da i regelen gjøre dette sammen med de de allerede er blitt kjent med i gruppen. Slik forsterker fadderordningen de sosiale effektene av fakultetets opplegg.

Etter at fakultetet startet med mottak i mindre grupper (1999), er gjennomføring og resultat forbedret markant. Spesielt har det fungert bra for kvinner i mannsdominerte fag. Aller viktigst er alle de positive tilbakemeldingene studentene gir. Et eksempel på tilbakemelding høsten 2016:

Jeg er veldig fornøyd
med oppstarten og
opplegget denne første
uken. Jeg var veldig
nervøs for å begynne og
"bli kjent" dagene hjalp
veldig for nervøsiteten.

Det medisinske fakultet

Mottak av studenter på grunnstudier:

Det medisinske fakultet har hvert år obligatorisk oppmøte på campus mandagen i uke 33.

Den første halvtimen (fra 09.00 – 09.30) ønsker vi alle de nye studentene velkommen samlet i Stort auditorium ved Haukeland universitetssykehus.

Her holder dekanen en tale, fakultetskorene våre underholder og lederen for Medisinsk studentutvalg (MEDSU) presenterer studentdemokratiet ved fakultetet vårt. Fadderstyret presenterer seg også.

Etter den felles samlingen går alle studentene videre til programspesifikke orienteringsmøter hvor oppmøte blir registrert. Etter orienteringsmøtene inviterer fakultetet faddere og nye studenter til lunsj i kantinen.

De nye medisin- og odontologistudentene er det tredje kullet som har et felles første studieår i den nye studieplanen for medisin (medisin 2015). Disse starter de to første ukene med et obligatorisk introduksjonskurs hvor de fakultetsansatte og studenter/faddere står sammen

om å gi en best mulig start på studielivet ved fakultetet. De øvrige studieprogrammene har også undervisning og orienteringsmøter den første uken.

Den første uken samarbeider vi også med Sammen, Råd & Karriere om et innlegg for alle våre studenter med tema som «læringsstrategier» og «yrke-student». I uke 34 tilbyr vi også studentene våre «God start», og foredrag i stressmestring.

Litt senere i semesteret har studieveilederne også «studieveileders time», hvor de nye studentene kan ta opp ting som de lurer på etter hvert som de kommer i gang med semesteret.

Mottak av masterstudenter og mottak av internasjonale studenter

I tillegg til det internasjonale mottaket koordinert av Studieadministrativ avdeling arrangerer fakultetet et eget mottak tirsdag 15. august, «Meet the faculty». Dette mottaket blir holdt sammen med mottaket av de nye studentene til våre 2-årige masterprogrammer.

På mottaket får studentene en hilsen fra prodekan for utdanning, en av våre utvekslingsambassadører, lederen av MEDSU i tillegg til ulike musikalske innslag fra blant annet herre og damekoret til fakultetet, og fakultetets strykeorkester.

Etter velkomsten er det orienteringsmøter for hvert studieprogram før fakultetet inviterer studentene på lunsj. Vi setter opp buss ned til sentrum for den offisielle åpningen av semesteret.

Fakultetet samarbeider tett med fadderstyret om sosial integrering i studiestarten. De internasjonale studentene våre har også en egen kontaktperson i fadderstyret med spesielt ansvar for dem. På Det medisinske fakultet varer fadderuken i to uker. Den første uken blir arrangert av studenter på høyere kull, mens den andre fadderuken er i regi av studentorganisasjonene på de ulike studieprogrammene. I forkant av semesterstart har fakultetet hatt møter og tett kontakt med fadderstyret og fadderleder. I møter har vi satt fokus på sosial integrering og alkoholfrie alternativer. Fakultetet har også lånt ut sine lokaler til noen av arrangementene. Resultatet har blitt en mangfoldig fadderuke med aktiviteter som passer de fleste

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har i studentmottaket 2017 lagt om til et klassemottak for å få en enda bedre faglig-sosial integrering. Fakultetet har tidligere fått gode tilbakemeldinger på mottaket, men en gjentakende tilbakemelding har vært at studenter har ønsket seg flere sosiale og faglige aktiviteter på dagtid. Fakultetet har laget et omfattende mottaksprogram og ansatt over 40 gruppeledere som har arrangert diverse faglige og sosiale aktiviteter for nye studenter fra mandag til onsdag i semesterstartsuken. Gruppeleder har også tatt ansvar for å følge studentene til orienteringsmøter, registrering, fagdag etc. En foreløpig tilbakemelding viser at det har vært stor deltakelse og oppslutning i disse gruppene, med over 1000 deltakere første dag.

Det er svært viktig for fakultetet å få til en god integrering tidlig i løpet for å skape en god kullfølelse og sørge for at studentene føler seg sett. Vi har gjennomført en undersøkelse blant studentene i gruppene for å finne ut hva de ønsker å få ut av semesterstartsuken. Her fikk vi inn nesten 900 svar, og programmet vi har lagt opp, dekker alle disse kategoriene. De få som svarte annet, svarte stort sett "Ha det gøy", og det mener vi også at programmet vårt legger opp til!

Det psykologiske fakultet

Det psykologiske fakultet arbeider i tett samarbeid med Fadderstyret for å inkludere studentene ved Det psykologiske fakultet på en måte som ivaretar faglige og sosiale behov på en god måte, og som fremmer inkludering og følelse av tilhørighet. Siden fadderstyret 2017 ble oppnevnt i september 2016 har vi hatt jevnlige møter og kontinuerlig dialog. Siden fadderstyret består av studenter som selv var nye studenter året før har vi dratt god nytte av deres forventninger til og erfaringer fra sin studiestart. Fakultetet har lagt vekt på at fadderuken også må legge til rette for og oppmuntre til alkoholfrie arrangement uten at dette nødvendigvis promoterer som «alternative opplegg».

Det psykologiske fakultet har ikke såkalt klassemottak, men vår måte å organisere de nye studentene i faddergrupper, og opplegget for de nye studentene gjennom åpningsuken, har likhetstrekk med såkalte klassemottak.

Organisering av de nye studentene

De nye studentene plasseres i faddergruppe ut fra hvilket studieprogram de går på. Dette for å sikre at studentene kommer i faddergrupper sammen med andre fra det samme studieprogrammet. Seminargruppene på emnene som de ulike studieprogrammene skal ta har samme betegnelse/navn som de ulike faddergruppene og studentene oppfordres til å melde seg opp i seminargrupper som heter det samme som faddergruppen – også dette er et tiltak for at studentene skal komme i seminargrupper sammen med de de var i faddergruppe med.

Gjennom studiestartuken kreves det av fadderne at de tar med faddergruppene sine til ulike arrangement:

Mandag – Fadderne må følge fadderbarna fra velkomst i Grieghallen til orienteringsmøte for det aktuelle studieprogrammet ved fakultetet.

Tirsdag: Fadderne må følge fadderbarna til semesterregistrerings-sesjoner på fakultetet. Her får fadderbarna hjelp til registrering og de får møte koordinator for sitt studieprogram.

Onsdag: Det kreves ikke, men det anbefales, at fadderne tar med fadderbarna sine til «God start» som arrangeres av Sammen (tidligere SiB), og til fakultetets såkalte Minifagdag, som i år bestod av PechaKucha-presentasjoner fra faglige ved hvert institutt.

Fredag: Det kreves ikke, men anbefales at fadderne tar med fadderbarna til fakultetet hvor de ulike fagutvalgene og studentorganisasjonene ved fakultetet, samt Infosenteret, har stands i vrimlearealet på fakultetet (C12) og svarer på spørsmål fra studentene. Hensikten er å informere studentene om ulike de ulike organisasjonene, om lesesaler, forelesningslokaler og bibliotektenester og andre praktiske spørsmål studentene måtte ha om sin studiehverdag. Enkel servering.

Mottak og integrering av de internasjonale studentene

Det har blitt gjort særlige og konkrete tiltak for å sikre inkludering av de internasjonale studentene i studiestarten og i fadderopplegget. For det første blir de internasjonale studentene plassert sammen med de norske studentene i faddergrupper. Fadderstyret har dessuten fått bevilget ekstra penger fra fakultetet til arrangement under forutsetning av at en del av pengene ble brukt til å redusere egenandelen for internasjonale studenter til et minimum. Fadderstyret arrangerte dessuten en egen sosial sammenkomst med de internasjonale studentene på fredagen før semesterstartuken.

Det kan også nevnes at fakultetet har bevilget ekstra penger til Fadderstyret for å unngå at de måtte inngå en sponsoravtale med Akademika som satte det både vi og Fadderstyret vurderte som urimelige og til dels problematiske premisser, som for eksempel at Fadderne i fadderperioden ikke skulle oppfordre til bruktbokkjøp, at Akademika skulle få tilgang til bilder tatt under fadderarrangementet i semesterstart for å bruke disse på Akademikas nettsider og i sosiale medier, samt at Akademikas logo skulle trykkes på alle t-skjortene – (som også bærer UiB-logoen).

Rapport fra Fadderkoordinator 2017

Denne rapporten vil ta utgangspunkt i mine arbeidsoppgaver og gi en oversikt over hvordan jeg har løst disse i arbeidet før og under fadderuken.

Arbeidsoppgaver:

- Gi informasjon til fadderledere om fadderuken og om rollen som fadderleder
- Arrangere forum for fadderledere ved UiB, og være et bindeledd mellom Studieadministrativ avdeling og fadderlederforum
- Være en koordinator i forbindelse med fellesarrangement under fadderuken
- Være en koordinator mellom fadderstyrene og Kvarteret i forbindelse med fellesarrangement på Kvarteret under fadderuken
- Ha en administrativ rolle i forbindelse med planlegging av faddervaktordningen
- Ha en dialog med Studieadministrativ avdeling om fadderkursene
- Evaluere fadderarrangementene

Viktige aktører for samarbeid og koordinering:

- fadderstyrene ved fakultetene
- studentorganisasjonene
- faddervaktordningen
- Kvarteret
- De øvrige utdanningsinstitusjonene i Bergen

1) Informere fadderlederne om fadderuken og rollen som fadderleder

Samarbeidet med fadderlederne startet tidlig. Rett etter min ansettelse (02.03.17) hadde vi vårt første møtet. Etter dette har vi hatt jevnlige møter gjennom våren hvor vi blant annet har vært inne om UiB sine arrangementer under Fadderuken, Fadderkurs, Internasjonalt mottak, beredskap under Fadderuken, kontrakter med

ulike aktører osv. Dette forumet har gitt oss muligheten til å hente tips og triks fra hverandre, samarbeide om arrangementer i Fadderuken og bli kjent med hverandre.

Fadderlederne har benyttet seg av min rolle jevnt utover året, og da spesielt i fadderuken. Jeg har tilbudt min assistanse der det er behov, men lar også fadderstyrene styre mye av planleggingen selv.

De har ofte allerede en klar idé om hvordan de vil ha uken, og hvordan de vil gjennomføre den. De tar kontakt når de har behov for det, i tillegg til at jeg har et overordnet blikk på det hele. Jeg har blant annet bidratt med mine erfaringer som tidligere fadderleder, tips til ulike leverandører, håndtering av uprofesjonelle aktører, inngåelse av kontrakter osv.

I tillegg til å ha kontakt med fadderlederne har jeg i år inkludert ELSA, organisasjonen for internasjonale studenter ved Det juridiske fakultet, og Rusfri faddergruppe ved Det juridiske fakultet på møtene jeg har hatt med fadderlederne. Det var ikke alt vi tok opp på våre møter som var like relevant for disse to organisasjonene, men vi har hatt dialog om hvilke møter de bør være med på og ikke. Begge organisasjonene mener de har fått godt utbytte av å være med i forumet.

2) Arrangere forum for fadderlederne ved UiB, og være bindeledd mellom studieadministrativ avdeling og fadderlederforum

Forum for fadderledere er dekket under punkt 1. Som nevnt har jeg i dette forumet blant annet informert om de arrangementene UiB arrangerer under fadderuken som jeg har fått informasjon om fra SA. Jeg har passet på at fadderlederne har inkludert disse arrangementene i sine program. Jeg har også videreformidlet informasjon jeg har fått fra SA om fadderkursene til fadderlederne.

Internasjonalt mottak:

Jeg har hatt tett kontakt med Anniken Gjesdahl fra SA om internasjonalt mottak. Kjersti Siem deltok på det siste møtet jeg hadde med fadderlederne før sommerferien. Her gikk vi igjennom mottaket av de internasjonale studentene og hvordan dette skulle gjøres i fadderuken. I år møtte ikke de internasjonale studentene samlet på Muséplass før informasjonsmøter på fakultetene som tidligere. Studentene møtte direkte på det fakultetet de tilhørte. Dette fungerte bra og de aller fleste fant fram til sitt informasjonsmøte. Inndelingen av de internasjonale studentene i faddergrupper ble gjort på samme måte i år som det er blitt gjort tidligere. Her møtte alle internasjonale studentene på Muséplass og fadderstyrene hentet sine studenter og tok de med til sine fakulteter hvor de ble delt inn i faddergrupper. Dette fungerte også bra! Ellen Meyer Hoff, Jorunn Kalsnes Sørдал og

jeg var tilstede på Muséplass og passet på at alle internasjonale studentene ble tatt med til sitt fakultet.

3) Være en koordinator i forbindelse med fellesarrangement under fadderuken

Når det gjelder min rolle rundt koordinering av arrangementer i fadderuken, er ikke denne så stor. Fadderstyrene ordner selv sine egne program, og hadde allerede fastsatt mye av programmet sitt da vi møttes i mars. Min rolle med tanke på dette punktet har vært å minne om felles arrangement (Velkomstseremoni og Studenttorg), og få disse inn i programmene. Jeg og fadderstyrene arrangerte tre felles arrangementer i fadderuken:

Brann-kamp for alle internasjonale studenter:

Søndag 13. August ble alle nye internasjonale studentene ved UiB invitert til Brann-kamp på Brann Stadion. UiB sponset 300 billetter, og vi laget en påmelding til kampen som ble publisert i Facebook-gruppen for alle internasjonale studenter. Påmeldingen ble full og vi delte ut billettene til kampen utenfor Brann stadion før kampen. Her var det ca. 250 av de påmeldte som møtte og var med på fotballkampen. Hvis det skal arrangeres et lignende arrangement neste år kan man med fordel finne en bedre løsning for utdeling av billettene, slik at man ikke sitter igjen med 50 ubrukte billetter.

Felles fjellturer:

Som i fjor ble det i år også arrangert to felles fjellturer i løpet av fadderuken. Tirsdag 15. August arrangerte jeg i samarbeid med Psykologistudentenes turgruppe tur opp Fløyen. Her var det ca. 100 oppmøtte, jeg har ikke oversikt over hvor mange som møtte fra hvert fakultet, men jeg så i alle fall representanter fra fire fakulteter. Overvekten av studentene var internasjonale. Ved hjelp av flere Mat-Nat- og SV-faddere gikk vi opp Fløyen i kø. Jeg tror det var en vellykket tur for de som deltok!

Den andre turen ble arrangert i samarbeid med Psykologistudentenes turgruppe og BSI Friluft. Planen var å arrangere en tur opp og ned Ulriken og en tur opp Ulriken og over Vidden. På grunn av mye regn og tåke avlyste vi turen over Vidden av sikkerhetsmessige årsaker, og hadde kun tur opp og ned Ulriken. Her var det over 100 studenter som møtte hvor flesteparten var internasjonale studenter. Tross tåke og mye regn tror jeg også dette ble en vellykket tur. Her fikk studentene oppleve hvor viktig det er med ordentlig tur-tøy, vind- og vanntett. Det er viktig at studentene får

oppleve dette sammen med erfarne turfolk, så jeg håper dette arrangementet er noe som kan gjentas neste år. Både BSI friluft og Psykologistudentenes turgruppe var veldig fornøyd med samarbeidet, og positive til et eventuelt samarbeid i neste års fadderuke også!

4) Være en koordinator mellom fadderstyrene og Kvarteret i forbindelse med fellesarrangement på Kvarteret i fadderuken

Da jeg ble ansatt som fadderkoordinator hadde allerede SV, HF og Mat-Nat laget avtaler med Kvarteret om arrangement i Fadderuken. Fadderstyret ved Det psykologiske fakultet var også interessert i å ha et arrangement på Kvarteret, men Kvarteret hadde bare kapasitet til å ha tre arrangementer gjennom Fadderuken. Det endte dermed med at Psykologi deltok på Mat-Nat sitt Helhus fredag 18. August. Det ble arrangert et møte i april mellom Kvarteret og fadderlederne, som jeg ikke kunne delta på. Jeg har forsøkt å engasjere meg i samarbeide mellom Kvarteret og fadderstyrene, men har synes dette har vært vanskelig da avtalene allerede var laget før min ansettelse og fordi det kun ble arrangert et møte i forkant av Fadderuken. Kommunikasjonen mellom Kvarteret og fadderstyrene har for det meste foregått over mail, noe jeg mener er uheldig. I evalueringene fra fadderstyrene kommer det fram at det har tatt tid å få svar på spørsmål/planlegging av arrangement på Kvarteret. Til neste års fadderkoordinator vil jeg anbefale å ta kontakt med Kvarteret før de lager avtaler med fadderstyrene, og gå igjennom tilbakemeldingene som presenteres her.

I fjor ble det arrangert jevnlige møter gjennom våren med Kvarterets Fadderukekomite, som besto av driftsleder og representanter fra alle driftsorganisasjonene. Jeg deltok på disse møtene som fadderleder og synes dette var en mer ryddig og oversiktlig planleggingsprosess mellom Kvarteret og fadderstyrene enn prosessen som har vært i år. Ettersom jeg har vært lite deltaktiv i samarbeide mellom Kvarteret og fadderstyrene har jeg bedt HF, SV og Mat-Nat om å komme med kommentarer til planlegging og gjennomføring av arrangementene på Kvarteret. I år som tidligere år kommer det frem at det er kommunikasjonsproblemer innad hos Kvarteret som er det største problemet. Dette er synd, og dersom neste års fadderstyrer skal samarbeide med Kvarteret mener jeg det bør settes større krav til god kommunikasjon i samarbeidet.

Kvarteret og HF:

"Det gikk greit i starten. Kvarteret framla seg selv som effektiv og strukturert, noe som ikke har fungert helt slik. Det tok lang tid å få svar, og vi fikk ikke kontrakten tilbake før i juni på grunn av bytte i stilling hos Kvarteret. Ellers var

ikke ting på plass før uken før, til tross for at vi gjennom hele våren hadde sendt inn ønsker. Programmet endret seg plutselig også, noe som gjorde det vanskelig å få ut informasjon om endringene til fadderne og fadderbarna. Ellers fikk vi en god oversikt over arrangementet til slutt. Vaktholdet var bra. Mange gikk etter konserten fordi det tok lang tid før det ble satt opp KLUBB, dette var veldig synd da vi hadde planlagt arrangement på Kvarteret hele kvelden. Vårt Helhus ble nok påvirket av at det var første dagen Kvarteret var åpent igjen. ”

Kvarteret og SV

”Vårt Helhus ble ganske bra, men vi synes det var dårlig kommunikasjon med Kvarteret over ferien. Vi synes også Helhuset ble i overkant dyrt med tanke på artisten vi hadde, og synes ikke prisen ”matchet” det vi fikk. Kvarteret kom sent i gang med leting etter artist som førte til at vi ikke ble fornøyd med artisten vi endte opp med. Vi valgte å ha ”silent disco”, noe som også ble i overkant dyrt i forhold til det vi fikk. Vi fikk beskjed om at det kostet 20 000,-, men fikk ikke vite hvor mange headset vi fikk. Vi fikk 100 headset, noe som var alt for lite! Det ene samtalemøte fungerte bra, men vi fikk ikke det vi spurte om. Vi foreslo et tema som var veldig bra for vårt fakultet, men det var ikke det vi fikk. Vi føler dette var dårlig når det faktisk er vi som betaler. Vi sitter igjen med en følelse at det kunne blitt lagt inn mer innsats fra de som var med å arrangere.”

Kvarteret og Mat-Nat

”Alt i alt er vi fornøyd med gjennomføringen av Helhus på Kvarteret. Vi måtte gjøre minimalt denne dagen. Debatten slo ikke helt an, og var kjedelig. Vi mener at denne posten ikke passer helt inn i fadderuken, og tror dette er en post som kan revurderes til neste år. Til tross for at vi var to fakulteter gikk sjekking av bånd veldig fint, men køen hadde nok gått litt fortere hvis det var to som sjekket legg i begynnelsen av kvelden.”

5) Ha en administrativ rolle i forbindelse med faddervaktordningen

I år som i fjor ble det ansatt en person som leder for faddervaktordningen. Ida Landmark Fjermestad ble ansatt i en 30% stilling som leder for faddervaktordningen 1. april. I tillegg ble det i år ansatt en til person, Tora Skvarvatun, i en mindre stilling(usikker på prosent) i forbindelse med faddervaktordningen. Ida og Tora har tatt seg av alt som kommer til det organisatoriske rundt ordningen. Deler av planleggingen av Faddervaktordningen har foregått i fadderlederforum med fadderledere fra alle utdanningsinstitusjonene i Bergen. Her har hver utdanningsinstitusjon fått hver sin ansvarsdel for ordningen. Jeg var med som

faddervakt mandag, onsdag, fredag og lørdag. Det har vært mindre å gjøre med faddervaktordningen etter at det ble opprettet to stillinger, men behovet for å samarbeide tett med utdanningsinstitusjonene er fortsatt der.

Faddervaktordningen har gått bra i år! Ordningen varte fra mandag 14. August til lørdag 19. August. Det er tydelig at den har blitt profesjonalisert siden oppstart. Vi har ikke opplevd noen alvorlige hendelser under årets faddervaktordning. En person ble sendt med ambulanse på grunn av overstadig beruselse, men ellers har vi tatt oss av mindre kuttskader og promille.

Vi har hatt med frivillige medisinstudenter hver dag som hjalp til å plastre sammen småskader og vurdere hvem vi måtte sende på legevakten og hvem som kunne sendes hjem. Brannvesenet sto sammen med oss og delte ut mat fredag 18. August i forbindelse med deres kampanje "ikke gå hjem og lag nattmat".

Ida Landmark Fjermestad sender en rapport om sitt arbeid til Sammen. Ida eller Sammen kan kontaktes om det er ønskelig å lese rapporten fra hennes arbeid.

6) Ha en dialog med Studieadministrativ avdeling om fadderkursene

Simona Ghebreiesus ble ansatt som leder for fadderkursene. Kursene ble holdt lørdag 12. August og søndag 13. August, helgen før fadderuken. Simona har for det meste tatt seg av alt rundt kursene, mens jeg har hatt dialog med fadderstyrene. Jeg har fulgt nøye opp rundt påmeldingen til kursene for å få så godt oppmøte som mulig fra fadderne. Det var over 1000 påmeldte til fadderkurs og opp mot 1000 deltakere på kursene. Jeg har også vært i dialog med fadderstyrene om plan for kursene og deres oppgaver under kursene. Jeg og Simona har hatt god dialog gjennom prosessen.

Vi ledet hvert vårt kurs lørdag og søndag, noe som fungerte bra. Tidsplanen var lagt opp slik at de fleste foredragsholderne ikke måtte vente lenge, og det virket som de også var fornøyde. Velforeningene dukket ikke opp på kurset. Simona, Iren og jeg snakket om at det nok ikke er nødvendig å ha med disse til neste år. Politiet tar opp problematikken rundt bråk og uro i leiligheter og snakker om hva som kan være et godt "naboskap". Jeg mener derfor politiet dekker det velforeningene tidligere har tatt opp.

Simona laget og sendte ut evaluering i etterkant av kursene. Dette, samt annen relevant informasjon, vil kunne leses i Simonas rapport fra kursene. Alt i alt synes jeg også kursene har fungert godt i år!

7) Samarbeid med kommunikasjonsavdelingen

23. mai hadde Margareth Barndon fra Kommunikasjonsavdelingen på UiB et kurs for alle som ville fra fadderstyrene. Her dukket det opp 24 stk. Disse fikk en gjennomgang av medier, sosiale medier, tips og triks i kontakt med media og rettigheter man har i møte med journalister. Denne informasjonen er også noe av det som går igjen på fadderkursene. Fadderlederne har gitt tilbakemeldinger om at dette var et nyttig kurs.

Jeg har ikke hatt noen kontaktperson hos KA i år, og de fadderuke-arrangementene som det er blitt tipset om til media har gått gjennom Anne Marit Soltveit Pettersen fra SA.

I løpet av fadderuken har ikke jeg hatt noe behov for støtte om mediasaker, og de medieoppslagene jeg har fått med meg i forbindelse med årets fadderuke har kun vært positive.

8) Evaluere fadderarrangementene

Jeg har kun deltatt på fellesarrangementene under fadderuken. Evaluering av disse arrangementene er dekket under punkt 3. Jeg hadde et evalueringsmøte med fadderlederne 27. August. Her fikk jeg inntrykk av at alle overordnet sett var fornøyde med årets fadderuker. Noen utfordringer vil man alltid støte på, men dette har løst seg bra i år! Jeg har også et godt inntrykk av årets fadderuker. Vi har ikke hatt noen alvorlige hendelser under fadderuken (i alle fall ikke som jeg eller fadderledere har hørt om), og tilbudet om alkoholfrie/alkoholfokusfrie arrangementer har blitt større. Vi gikk i gjennom alle arrangementene som det ble gitt penger til fra sentralpott, og alle disse har også stort sett gått bra! Grundigere evaluering av disse arrangementene kommer sammen med tilbakebetalingen av ubrukte midler fra fadderstyrene.

Jeg synes fadderlederne ved alle fakultetene har gjort en strålende jobb med årets fadderuker, og har god grunn til å være stolte over hva de har fått til!

9) Annet

LinkMobility:

Jeg har i år, som det også er blitt gjort tidligere år, samarbeidet med LinkMobility om SMS-system under fadderuken. Jeg har hatt direkte kontakt med firmaet om avtalen og oppsettet av systemet. Jeg tegnet i år en avtale som varte fra 1. August til 31. August, og det sendes ut en faktura til UiB i september.

Det ble i år budsjettert med 60 000 kr til systemet. I fjor kom den samlede fakturaen på 75 000, og jeg fikk beskjed om at den samlede summen inkl. MVA ikke kunne overstige 60 000 i år. Jeg laget dermed en avtale med LinkMobility om et tak for antall SMS som kunne sendes under fadderuken. Dette er ikke blitt gjort tidligere, og jeg var redd for at dette skulle svekke systemet som en informasjonskanal, og at fadderstyrene/fadderne ville vegre seg for å bruke systemet for å "ikke bruke opp" antall SMS. Jeg hadde under hele fadderuken tilgang til å se hvor mange SMS som ble sendt, og jeg oppdaterte fadderlederne underveis. Jeg synes dette fungerte bra, og jeg var klar med å si at systemet skulle brukes, men ikke misbrukes! Dette resulterte i at det i år ble sendt ca. 70 000 SMS gjennom fadderuken, og det totale antallet SMS vi budsjetterte med var 133 000. Jeg fikk til en god avtale på pris per SMS i år, 0,33 kr, men jeg har fått beskjed om at denne prisen mest sannsynlig vil øke neste år. Jeg anbefaler neste års fadderkoordinator å bruke et øvrig tak for antall SMS, for å kunne kontrollere at man klarer å holde seg til budsjett.

For at systemet skulle bli brukt blant fadderstyrene, fadderne og fadderbarna, hadde representant fra LinkMobility et kurs for alle fadderstyrene 10. August. Tilbakemeldingene fra fadderstyrene var at dette var et nyttig og lærerikt kurs.

Systemet ble brukt av fadderkoordinator, fadderstyrene og fadderne. For faddere blir det ofte brukt for å avtale møtested for dags- og kveldsarrangement. Fadderstyrene bruker systemet for å minne om arrangementer, informere om endringer i programmet, tips og generell informasjon. Jeg har brukt det til å sende informasjon om Studenttorg, Velkomstsereemonien i Nygårdsparken og de to fjellturene i fadderuken. I evalueringen etter fadderuken svarte samtlige fadderledere at de var fornøyd med systemet, og mener dette er en god informasjonskanal og et godt verktøy til fadderuken.

Selskapet er interessert i å fortsette samarbeidet, og om dette skulle være interessant for neste års fadderkoordinator, vil LinkMobility gjerne benytte seg av samme kontaktperson: Bjørn Christian Pedersen, tlf: 904 71 241.

Akademika-kontrakt:

Rett etter min ansettelse ble jeg kjent med at Akademika ønsket å lage en sponsoravtale med alle fadderstyrene på UiB. Det ble her mye fram og tilbake i forhold til om UiB godtok at fadderstyrene laget avtaler med Akademika eller ikke.

Jeg fikk først beskjed om at UiB er bundet av allerede inngåtte rammeavtaler med Akademika om kjøp av pensumbøker, og at det ikke er så lett å inngå nye avtaler. Ved hjelp av flere jurister kom vi frem til at fadderstyrene ved de ulike fakultetene kan ses på som uavhengige organisasjoner fra UiB, og at de da kan lage egne avtaler som ikke strider med den avtalen UiB allerede har med Akademika. Det var her viktig at UiB ikke ble nevnt i avtalen, men kun det gjeldende fadderstyret. Avtalen Akademika la frem var svært omfattende, og etter dialog med flere jurister ble jeg og fadderlederne enige om hvilke punkter som skulle fjernes fra kontrakten.

Jeg synes dette var en ubehagelig prosess, og jeg savnet klarere retningslinjer fra UiB om fadderstyrene sin rolle i forhold til UiB og retningslinjer for inngåelse av kontrakter. Fadderstyrene inngår flere ulike sponsoravtaler, og dersom UiB har krav til hvilke avtaler som skal inngås og ikke må dette komme tydeligere frem. Alle fadderstyrene med unntak av fadderstyret ved Det psykologiske fakultet inngikk avtale med Akademika under årets fadderuke.

Rollen som fadderkoordinator

Jeg har gjennomført en evaluering av min stilling som fadderkoordinator, og alle fadderlederne mener at dette er en stilling det er behov for. De fleste synes det er fint å kunne lene seg på noen i planleggingsprosessen og under Fadderuken, og alle har fått godt utbytte av forumet med de andre fadderlederne på UiB.

Flere påpeker at jeg ble ansatt alt for sent, noen som jeg også er enig i selv. Som jeg har vært inne på tidligere i rapporten hadde de fleste fadderlederne programmet for fadderuken klart da vi møttes for første gang tidlig i mars. Dette gjorde samarbeid mellom fakultetene vanskeligere fordi de allerede hadde laget avtaler med ulike aktører. Det at jeg ble ansatt såpass sent skapte også problemer i forhold til min rolle i samarbeidet mellom Kvarteret og fadderstyrene. Jeg håper at neste års fadderkoordinator blir ansatt tidligere, og at samarbeide mellom fadderstyrene kan starte allerede før jul. Fadderstyrene settes i løpet av høsten, og det etterlyses hjelp med kontrakter, kommunikasjon, sponsoravtaler osv. i denne perioden.

Jeg har gjennom våren kun arrangert et kurs for fadderlederne, kurs i medietrening. To av fadderlederne etterspurte et kurs i organisasjonsbygging og ledelse i evalueringen. Dette arrangerer Sammen, og jeg tror det kan vært svært nyttig for fadderstyrene om neste års fadderkoordinator arrangerer et slikt kurs tidlig i samarbeidet.

Ephorte: 2017/2824

**Sak 45/17 Oppfølging av Meld.St.16 Kultur for kvalitet i
høyere utdanning**

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Orienteringssak

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg
Fra: Studieadministrativ avdeling
Møte: 6. september

ephorte:2017/2824

Bakgrunn

Stortingsmeldingen har vært grundig behandlet i universitetets utdanningsutvalg, og universitetsstyret behandlet saken i møtet 27.04.17 (sak 42/17). Meldingen er nå ferdig behandlet i Stortinget. Meldingen og komiteens innstilling ligger tilgjengelig på Stortingets nettsider <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=67754>.

Det er formulert en rekke tiltak og forventninger til universitetene og høyskolene i stortingsmeldingen som må følges opp. Kunnskapsdepartementet har skrevet et brev til utdanningsinstitusjonene om oppfølging av stortingsmeldingen. De forutsetter at utdanningsinstitusjonene orienterer seg i tiltakene og forventninger som ligger i meldingen i tillegg til Stortingets merknader og forutsetninger for videre oppfølging.

UiB er godt i gang med arbeidet med å heve kvaliteten på utdanningene, og handlingsplanen for kvalitet i utdanningene utgjør et viktig verktøy for dette arbeidet. Tilbakemeldingen fra Kunnskapsdepartementet etter etatsstyringsmøte (se sak 46/17) er at Universitetet i Bergen jobber godt og målrettet for å heve kvaliteten på utdanningene, og at Meld. St. 16 (2016–2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning allerede er forankret ved institusjonen.

Kunnskapsdepartementet har startet arbeidet med oppfølging av flere sentrale tiltak i meldingen. Blant disse kan nevnes:

- SIU, Norgesuniversitetet og NOKUT har fått i oppdrag å utvikle et forslag til innretning og organisering av en nasjonal arena for kvalitet i høyere utdanning.
- En ekspertgruppe skal se på utfordringer med dagens stillingsstruktur ved universiteter og høyskoler.
- Departementet har startet det forberedende arbeidet med å etablere en indikatorportal for kvalitet i høyere utdanning.
- Departementet vil sende på høring endring i UH loven om institusjonenes muligheter for å sette egne opptakskrav, samt krav om sensorveiledning.

Stortingsmeldingen har noen sentrale tiltak som departementet forventer at universiteter og høyskoler starter arbeidet med:

- Etablering av meritteringsordninger for høyere utdanning innen 2019.
- Gjennomgang av studieprogrammer for å sikre helhet og sammenheng, samt skrive gode og relevante læringsutbyttebeskrivelser for studieprogrammene.
- Økt bruk av fagfellelvurderinger både av undervisningsopplegg, studieprogrammer, undervisning og læring.

Brevet fra Kunnskapsdepartementet om oppfølging av Stortingsmeldingen er vedlagt.

Saken legges fram for Utdanningsutvalget til orientering.

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

17/3186

23. juni 2017

Meld.St.16 Kultur for kvalitet i høyere utdanning - Oppfølging av meldingen

Vi viser til at Meld.St.16 (2016-2017) - *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* er ferdig behandlet i Stortinget. Både meldingen og komiteens innstilling, jf. Innst. 364 S (2016-2017), ligger tilgjengelig på [Stortingets nettsider](#).

I stortingsmeldingen er det formulert en rekke tiltak og forventninger til universitetene og høyskolene som nå må følges opp. Kunnskapsdepartementet forutsetter at alle institusjonene orienterer seg godt i både tiltakene og forventningene som ligger i meldingen og Stortingets merknader og forutsetninger for videre oppfølging. Departementet viser også til departementets tilbakemeldinger til alle de statlige universitetene og høyskolene i forbindelse med styringsdialogen våren 2017.

Kunnskapsdepartementet har startet oppfølging av flere av de sentrale tiltakene i meldingen. Til orientering kan det nevnes at:

- SIU, Norgesuniversitetet og NOKUT har fått i oppdrag å utvikle et forslag til innretning og organisering av en nasjonal arena for kvalitet i høyere utdanning.
- Det er nedsatt en ekspertgruppe som skal se på utfordringer med dagens stillingsstruktur ved universiteter og høyskoler. Ekspertgruppen ledes av Arild Underdal. Gruppen skal levere sin rapport innen mai 2018.
- Departementet har startet det forberedende arbeidet med å etablere en indikatorportal for kvalitet i høyere utdanning. Det er ennå ikke bestemt hvem som vil få ansvar for å ivareta en slik portal, dette vil avklares i løpet av høsten.
- Departementet vil om kort tid sende på høring endring i UH loven om institusjonenes muligheter for å sette egne opptakskrav, samt krav om sensorveiledning.

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
872 417 842

Avdeling

Saksbehandler
Bente Lie
22 24 75 34

Stortingsmeldingen har enkelte sentrale tiltak som departementet forventer at alle universiteter og høyskoler starter arbeidet med.

I meldingen stilles det krav om at alle universiteter og høyskoler etablerer meritteringssystemer for høyere utdanning senest våren 2019. Erfaringer fra Norge og andre land tilsier at systemene må utvikles lokalt og tilpasses ulike fagområder. I dialog med institusjonene har Kunnskapsdepartementet utviklet noen felles rammer som meritteringssystemene skal utvikle seg innenfor, jf. også UHRs representantskapsmøte i mai 2017. Institusjonens meritteringssystemer må legge til grunn at kunnskap om hva som faktisk bidrar til studentenes læring må være bærende for utforming av systemene. Samarbeid og deling må tillegges vekt når kriteriene for merittering utarbeides, og fagfelleevaluering bør inngå i prosessen med tildeling av status som merittert underviser.

Gjennom Kvalitetsmeldingen stilles det videre krav om at institusjonene skal gjennomgå sine studieprogrammer for å sikre helhet og sammenheng, samt skrive gode og relevante læringsutbyttebeskrivelser for studieprogrammene. Videre forutsetter meldingen økt bruk av fagfelleevalueringer av både undervisningsopplegg, studieprogrammer, undervisning og læring. Institusjonene er selv ansvarlige både for sine studieprogrammer og for å øke bruken av fagfelleevalueringer, også på tvers av institusjonene. KD vil bidra til å implementere gjennom koordinering. På den bakgrunn vil departementet invitere til et kickoff-seminar høsten 2017 for ledelsesnivået og representanter fra dekanivået ved institusjonene der temaet er helhetlige studieprogrammer og fagfelleevaluering.

Departementet tar sikte på å presisere nærmere krav og forventninger til institusjonenes oppfølging av meldingen i tildelingsbrev og tilskuddsbrev for 2018.

Vi ønsker lykke til med oppfølgingsarbeidet. Departementet vil nok en gang takke for gode innspill og god dialog i arbeidet med Kvalitetsmeldingen. Vi ser fram til fortsatt samarbeid om oppfølging av forventninger og tiltak i meldingen.

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Hege Landmark-Høyvik
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:
Universitets- og høyskolerådet

Ephorte:2015/11293

Sak 46/17 Oppfølging etter etatsstyringsmøte

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Orienteringssak

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 6. september

ephorte:2015/11293

Bakgrunn

Etatsstyringsmøte mellom Kunnskapsdepartementet og Universitetet i Bergen fant sted den 31.05.17. Departementet har gitt en skriftlig tilbakemelding til UiB etter møtet, og forventer at vi setter i verk nødvendige tiltak for å følge opp tilbakemeldingen.

I tilbakemeldingen blir det lagt vekt på følgende:

- UiBs vektlegging av tverrfaglighet og etablering av kunnskapsklynger innenfor media, helse, det marine, energi- og teknologi og middelalder vil på sikt styrke universitetets arbeid for å møte store samfunnsutfordringer.
- UiB jobber godt og målrettet for å heve kvaliteten på utdanningene, men arbeidet har foreløpig ikke gitt noen merkbar reduksjon i frafall fra studiene og økning i kandidater som fullfører på normert tid. Kunnskapsdepartementet registrerer imidlertid at styret tar situasjonen på alvor, og at Meld. St. 16 (2016–2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning allerede er forankret ved institusjonen.
- Departementet er fornøyd med at UiB allerede i 2016 startet arbeidet med å utarbeide velfungerende og forpliktene læringsutbyttebeskrivelse slik at studieprogrammene preges av helhet og sammenheng. Departementet merker seg også at universitetet forventer at satsingen på klynger skal gi effekt både på forskning og for utdanning.
- Universitetet i Bergen har høy andel utsendte utvekslingsstudenter, men det er noe ubalanse mellom innreisende og utreisende studenter. Departementet noterer det som positivt at UiB har et mål om at 40% av studentene innen 2022 skal ha vært på utveksling i løpet av studiet, og at det skal legges til grunn at dette er mulig for alle studiene ved universitetet.
- Universitetet har hatt gode resultater i doktorgradsutdanningen i flere år, og en forholdsvis høy andel av doktorkandidatene har fullført utdanningen innen seks år etter opptak. I 2016 falt gjennomføringen markant, og departementet legger til grunn at UiB kartlegger årsaker og jobber for at årskullene etter 2010 skal lykkes bedre.
- Det er viktig at Vestlandet har et samlet tilbud om lærerutdanning av god kvalitet på alle fagområder fra barnehage til videregående opplæring. Departementet forventer derfor at Universitetet i Bergen og Høgskulen på Vestlandet forsterker det faglige samarbeidet og utnytter hverandres styrke.
- UiB har nådd måltallet for uteksaminerte kandidater for den integrerte femårige lærerutdanningen, men UiB som breddeuniversitet bør ha et betydelig høyere ambisjonsnivå. Departementet forventer at universitetet aktivt arbeider for å sikre og videreutvikle den integrerte femårige lærerutdanningen. Styret må videre sørge for at relevante fakulteter involveres i utformingen av lærerutdanningen med sikte på at den integrerte femårige lærerutdanningen skal bli et naturlig valg for kommende studenter ved UiB.
- UiB har ikke fylt kandidatmåltallene for flere helsefag, og heller ikke for PPU. UiB må iverksette tiltak slik at kandidatmåltallene nås. For PPU er det viktig at UiB tilbyr en profesjonsrettet lærerutdanning som vektlegger sammenhengen mellom de fag studenten har, og som forbereder studentene på alle sider av læreryrket.
- I årene 2014, 2015 og 2016 ble UiB tildelt til sammen 39 rekrutteringsstillinger som var øremerket matematikk, naturfag og teknologi (MNT). I de samme årene var imidlertid veksten i rekrutteringsstillinger ved universitetets enheter på MNT-

områdene på bare 26 årsverk. Departementet understreker at tildelte stillinger skal brukes som forutsatt og ber om at det tilsettes i stillingene.

- Meld. St. 25 (2016–2017) Humaniora i Norge inneholder over tretti forventinger og tiltak som skal følges opp ved universiteter og høyskoler. Når meldingen er ferdigbehandlet i Stortinget, forventer KD at universitetet setter i gang et langsiktig arbeid for å sette humaniorapolitikken ut i livet.
- UiB jobber godt med digitalisering som verktøy for innovasjon og kvalitet i undervisning og formidling. Departementet oppfordrer universitetet til å fortsette arbeidet med å bruke digitalisering som tiltak for å øke kvaliteten og effektiviteten.
- Universitetet arbeider godt med å tilrettelegge den bygningsmessig infrastrukturen for utdanning og forskning. I tillegg til nye prosjekter, har universitetet realisert større vedlikeholds- og ombyggingsprosjekter innenfor budsjettammen. Universitetet har gode langsiktige planer for vedlikehold av bygningsmassen. Departementet merker seg at universitetet årlig øker avsetningene for å sikre verdibevarende vedlikehold av bygningene.

Saken legges fram for Utdanningsutvalget til orientering.

Universitetet i Bergen
Postboks 7800
5020 BERGEN

Deres ref

Vår ref
17/242

Dato
16.06.2017

Etatsstyring 2017 Tilbakemelding til Universitetet i Bergen

Vi viser til etatsstyringsmøtet mellom Universitetet i Bergen og Kunnskapsdepartementet 31. mai d.å.

Vedlagt er departementets skriftlige tilbakemelding på bakgrunn av *Årsrapport (2016-2017), Tilstandsrapport for høyere utdanning 2017, Nøkkeltall for statlige universiteter og høyskoler 2017*, resultatrapporteringen til DBH, forslaget til utviklingsavtalen og dialogen i etatsstyringsmøtet.

Departementet forventer at institusjonen setter i verk nødvendige tiltak for å følge opp tilbakemeldingen.

Informasjon om etatsstyringsmøte i 2018 formidles i tildelingsbrevet for 2018.

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Zheng Ørvim Yuan
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
872 417 842

Avdeling

Saksbehandler
Zheng Ørvim Yuan
22 24 75 94

Vedlegg:

Tilbakemelding

Tilbakemelding på forslaget til utviklingsavtalen

Kopi med vedlegg:

Riksrevisjonen

Etatsstyring 2017

Tilbakemelding til Universitetet i Bergen

Etatsstyringsmøtet	
Dato og tid	31.05.2017, kl. 11.00 – 14.00
Sted	Kunnskapsdepartementet
Møtedeltakelse fra institusjonen	Dag Rune Olsen, rektor
	Johanne Vaagland, styrerepresentant
	Kjersti Fløttum, styrerepresentant
	Line Marie Sørsdal, styrerepresentant
	Synnøve Myhre, styrerepresentant
	Johan Fredrik Odfjell, styrerepresentant
	Kjell Bernstrøm, universitetsdirektør
Møtedeltakelse fra departementet	Toril Johansson, ekspedisjonssjef
	Rolf L. Larsen, avdelingsdirektør
	Ingvild Marheim Larsen, fagdirektør
	Pål Sørgaard, avdelingsdirektør
	Mads Gravås, seniorrådgiver
	Gørill Kristiansen, seniorrådgiver
	Finn-Hugo Markussen, seniorrådgiver
	Elin Agnete Nybo Stokkan, seniorrådgiver
	Zheng Ørvim Yuan, seniorrådgiver

Profil og strategi

Universitetet i Bergen (UiB) har stor faglig bredde kombinert med hovedsatsinger på de tre områdene marin forskning, globale samfunnsutfordringer og klima og energiomstilling. Universitetet balanserer kvalitet i bredden med tydelige tematiske prioriteringer innenfor hovedsatsingene. Endringer i den fysiske infrastrukturen benyttes aktivt for å støtte opp under satsingene på kunnskapsklynger.

UiBs vektlegging av tverrfaglighet og etablering av kunnskapsklynger innenfor media, helse, det marine, klima, energi- og teknologi og middelalder vil på sikt styrke universitetets arbeid for å møte store samfunnsutfordringer. Slike utfordringer er omtalt i blant annet Meld. St. 7 (2014–2015) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning, EUs rammeprogram Horisont 2020, Meld. St. 29 (2016–2017) Perspektivmeldingen 2017 og Meld. St. 25 (2016–2017) Humaniora i Norge.

1. januar 2017 ble den tidligere Kunst- og designhøyskolen i Bergen (KhiB) slått sammen med universitetet. Et nytt fakultet for kunst, musikk og design er etablert gjennom samling av fagmiljøene fra høyskolen og Griegakademiet - Institutt for musikk fra UiB. Fusjonen og det

nye bygget i Møllendal som samler den tidligere kunsthøyskolens spredte virksomhet, vil bidra til å styrke universitetets kunst- og designfaglige område. Universitetet har benyttet strukturprosessen til å styrke den faglige virksomheten gjennom blant annet støttefunksjoner og stipendiatstillinger. Et arbeid for å videreutvikle strategier og planer i kjølvannet av fusjonen er i gang, og i 2017 prioriteres arbeidet med forskningsstrategi for det nye fakultetet.

Resultater og måloppnåelse

Departementet støtter universitetets forventninger om tverrfaglig samarbeid mellom det nye kunstnerisk fakultet og de andre fakultetene, ikke minste det humanistiske fakultet, og mener også at synergi er en forutsetning for å få effekt av fusjonen. Departementet har høy forventning til den faglige utviklingen ved det nye fakultetet.

Regionmeldingen som ble lagt frem i april d.å., legger vekt på bl.a. at fylkeskommunene/regionene skal ta et mer helhetlig ansvar for samfunnsutviklingen. Universitetene og høyskolene bør samarbeide med regionen for å sikre fremtidige kompetansebehov og relevans. Universitetet er tydelig på viktigheten av samarbeidet med næringsliv og offentlig sektor gjennom kunnskapsklynger, og har lang tradisjon for å tilby etter- og videreutdanning. Departementet ønsker at innsatsen fortsetter og viser til universitetets viktige rolle i regionen.

Universitetet i Bergen jobber godt og målrettet for å heve kvaliteten på utdanningene, men arbeidet har foreløpig ikke gitt noen merkbar reduksjon i frafall fra studiene og økning i kandidater som fullfører på normert tid. Kunnskapsdepartementet registrerer imidlertid at styret tar situasjonen på alvor, og at Meld. St. 16 (2016–2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* allerede er forankret ved institusjonen.

UiB satser på utdanningsledelse ved revisjon og opprettelse av studier, setter utdanning på dagsorden ved å søke om status som SFU og UiB ser det som viktig å utvikle meritteringsordninger for undervisning. UiB har videre satt i gang en digitaliseringsstrategi som forventes å bidra til innovativ læring og derigjennom bedre utdanningskvalitet. Departementet forventer at summen av disse tiltakene på sikt vil gi en positiv effekt på studentenes læringsmiljø og for kvaliteten på studiene, herunder også økt studieintensitet. Departementet ber om at rapporteringen på strategier for økt utdanningskvalitet vektlegges i neste årsrapport.

Departementet er fornøyd med at UiB allerede i 2016 startet arbeidet med å utarbeide velfungerende og forpliktene læringsutbyttebeskrivelse slik at studieprogrammene preges av helhet og sammenheng. Departementet merker seg også at universitetet forventer at satsingen på klynger skal gi effekt både på forskning og for utdanning.

Universitetet i Bergen har høy andel utsendte utvekslingsstudenter, men det er noe ubalanse mellom innreisende og utreisende studenter. Departementet noterer det som positivt at UiB har et mål om at 40% av studentene innen 2022 skal ha vært på utveksling i løpet av studiet, og at det skal legges til grunn at dette er mulig for alle studiene ved universitetet.

Universitetet har hatt gode resultater i doktorgradsutdanningen i flere år, og en forholdsvis høy andel av doktorkandidatene har fullført utdanningen innen seks år etter opptak. I 2016 falt gjennomføringen markant, og departementet legger til grunn at UiB kartlegger årsaker og jobber for at årskullene etter 2010 skal lykkes bedre.

Det er viktig at Vestlandet har et samlet tilbud om lærerutdanning av god kvalitet på alle fagområder fra barnehage til videregående opplæring. Departementet forventer derfor at Universitetet i Bergen og Høgskulen på Vestlandet forsterker det faglige samarbeidet og utnytter hverandres styrker.

Departementet har inntrykk av at samarbeidsavtalen med Høgskulen i Volda om lærerutdanningen ikke er aktiv. Departementet oppfordrer UiB til å samarbeide med Høgskolen i Volda til å reaktivere avtalen.

UiB har nådd måltallet for uteksaminerte kandidater for den integrerte femårige lærerutdanningen, men UiB som breddeuniversitet bør ha et betydelig høyere ambisjonsnivå. Departementet forventer at universitetet aktivt arbeider for å sikre og videreutvikle den integrerte femårige lærerutdanningen. Styret må videre sørge for at relevante fakulteter involveres i utformingen av lærerutdanningen med sikte på at den integrerte femårige lærerutdanningen skal bli et naturlig valg for kommende studenter ved UiB.

UiB har ikke fylt kandidatmåltallene for flere helsefag, og heller ikke for PPU. UiB må iverksette tiltak slik at kandidatmåltallene nås. For PPU er det viktig at UiB tilbyr en profesjonsrettet lærerutdanning som vektlegger sammenhengen mellom de fag studenten har, og som forbereder studentene på alle sider av læreryrket.

Universitetets oppfølging av hovedprioriteringene hav og klima, miljø og energi i Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning er god. De andre hovedprioriteringene følges opp i henhold til universitetets strategi. Innsatsen innenfor muliggjørende teknologier er kommet kortest og får særskilt oppmerksomhet.

UiB har lenge gjort det godt i forskningsprogrammene til EU og inntektene er høye sammenliknet med andre norske universiteter. I 2016 var det imidlertid et stort fall i verdien av nye Horisont-2020-kontrakter. Svingninger fra år til år er å forvente, og departementet legger til grunn at universitetet fortsetter arbeidet med å øke inntektene fra EU. Målet i UiBs nye handlingsplan for EU-finansierte satsinger om å øke inntjeningen med 20 prosent i forhold til sjuende rammeprogram er for lavt. Horisont 2020 er 40 prosent større enn sjuende rammeprogram.

I årene 2014, 2015 og 2016 ble UiB tildelt til sammen 39 rekrutteringsstillinger som var øremerket matematikk, naturfag og teknologi (MNT). I de samme årene var imidlertid veksten i rekrutteringsstillinger ved universitetets enheter på MNT-områdene på bare 26 årsverk. Departementet understreker at tildelte stillinger skal brukes som forutsatt og ber om at det tilsettes i stillingene.

UiB har konstatert at søknader til Forskningsrådet om ekstern finansiering i for stor grad går til FRIPRO og har konkludert med at tematiske programmer må utnyttes bedre. Departementet viser til at Forskningsrådet har etablert de tematiske programmene for å følge opp nasjonal forskningspolitikk og legger til grunn at universitetet gjør det samme og utnytter programmene fullt ut.

Meld. St. 25 (2016–2017) Humaniora i Norge inneholder over tretti forventinger og tiltak som skal følges opp ved universiteter og høyskoler. Når meldingen er ferdigbehandlet i Stortinget, forventer KD at universitetet setter i gang et langsiktig arbeid for å sette humaniorapolitikken ut i livet.

Ressursene universitetet forvalter skal brukes effektivt og til det beste for samfunnet. Universitetet har etablert et prosjekt som skal identifisere mulige kilder til innsparinger. Prosjektet har flere tiltak blant annet digital eksamen og reduksjon i antall administrative stillinger. Departementet ber om en nærmere redegjørelse i Årsrapport (2017–2018) for kostnadsreducerende tiltak som er iverksatt og hvilken effekt de har hatt på universitetets økonomi og virksomhet.

UiB jobber godt med digitalisering som verktøy for innovasjon og kvalitet i undervisning og formidling. Departementet oppfordrer universitetet til å fortsette arbeidet med å bruke digitalisering som tiltak for å øke kvaliteten og effektiviteten.

Allerede i 2013 ble UiB pålagt å utarbeide en egen handlingsplan for å få ned andelen midlertidige ansettelser. Likevel har andelen midlertidige i undervisnings- og forskerstillinger ligget nærmere 25 prosent i mange år. Departementet ser alvorlig på denne utviklingen og ber om en detaljert redegjørelse med analyse, konkrete mål og fakultetsvise tiltak i Årsrapport (2017–2018).

De selvforvaltende universitetene utarbeidet i 2016 prinsipper for en felles modell for internhusleieordning. KD forutsetter at denne modellen blir fulgt opp og implementert fra 2018. Ordningen skal gi incentiver til arealeffektivitet og sikre avsetninger til forvaltning, drift og verdibevarende vedlikehold av eiendomsmassen ved Universitetet i Bergen.

Universitetet arbeider godt med å tilrettelegge den bygningsmessig infrastrukturen for utdanning og forskning. I tillegg til nye prosjekter, har universitetet realisert større vedlikeholds- og ombyggingsprosjekter innenfor budsjettammen. Universitetet har gode langsiktige planer for vedlikehold av bygningsmassen. Departementet merker seg at universitetet årlig øker avsetningene for å sikre verdibevarende vedlikehold av bygningene.

Øvrige tilbakemeldinger

Universitetet i Bergen mottok et brev fra Riksrevisjonen april d.å. der Riksrevisjonen stilte spørsmål ved om den delen av årsrapporten som gjelder tidligere KhiB, tilfredsstillende rapporteringskrav fastsatt av departementet. På etatsstyringsmøtet 31. mai ble dette tatt opp. UiB la vekt på at fusjonen med KhiB er en virksomhetsoverdragelse og at UiB har ikke sett det som nødvendig å lage en fullverdig rapport for tidligere KhiB. UiB viste til at universitetet kan lage en bredere statusberetning hvis det er ønskelig. I møtet la UiB vekt på at tidligere

KhiB er inkludert og integrert i universitetets rapport på lik linje med de øvrige fakultetene. Departementet vurderer derfor at det ikke er behov for å oppdatere rapporten, men minner om at styret har ansvar for alle aktivitetene ved universitetet som en fusjonert virksomhet og at årsrapporten er et viktig styringsdokument for departementet.

Rehabilitering av bygningene for Naturhistorisk museum fase II er i gang. Prosjektet vil bedre utstillingsforholdene for universitetsmuseet. Universitetet har iverksatt flere omfattende og kostnadskrevende tiltak for å sikre og bevare museumssamlingene. En stor andel av samlingene har nå tilfredsstillende forhold, men det er fremdeles behov for å sikre objektene bedre, blant annet for mulige vannskader. Departementet ber universitetet fortsette arbeidet med sikring og bevaring i magasinene og i utstillingslokalene.

Vi viser til tildelingsbrevet for 2017 om samordning mellom universiteter og helseforetak, jf. rapport fra Husebakk-utvalget 2016. Departementet ber Universitetet i Bergen om å fortsette arbeidet med å vurdere mulighetene for harmonisering av rutiner og retningslinjer på tvers av sektorene, i samarbeid med andre berørte universiteter og høyskoler og de regionale helseforetakene. Departementet forutsetter at universitetet vurderer fellesfunksjoner med helseforetakene der det er hensiktsmessig.

Departementet oppfordrer UiB til å se på samarbeidsmulighetene med relevante fagskoler. Det er viktig å legge til rette for gode og forutsigbare overganger mellom fagskoleutdanning og universitets- og høyskoleutdanning, og det skal gis en rimelig avkortning (fritak) der utdanningens læringsutbytte tilsier det. Departementet oppfordrer UiB til samarbeid med nasjonalt og regionalt arbeidsliv for å sikre gode videreutdanningstilbud og god kontakt med praksisfeltet.

UiB har etter departementets vurdering ikke møtt kravet til rapportering om ledelsessystemet for informasjonssikkerhet. Universitetet bes derfor om å rapportere om universitetet har et system for avvikshåndtering og om de viktigste avvikene gjennomgås av ledelsen. I tillegg bes universitetet om å rapportere på oppfølging av regjeringens handlingsplan for informasjonssikkerhet. Rapporteringen sendes Kunnskapsdepartementet innen 1. januar 2018.

Departementet viser til tildelingsbrevet for 2017 og regjeringens mål om å øke antall lærlinger i statsforvaltningen. Universitetet har rapportert ulike antall lærlinger til DBH og i årsrapporten. Departementer presiserer at det må være konsistens mellom de to rapporteringene og noterer at det ifølge universitetet har vært en økning i antall lærlinger. Departementet ønsker at UiB fortsatt skal bidra til at målsettingen om å øke antall lærlinger i statsforvaltningen oppnås.

Gratisprinsippet er et grunnleggende prinsipp for høyere utdanning og innebærer at alle skal ha lik rett til utdanning. Statlige universiteter og høyskoler kan ikke kreve egenbetaling fra studenter for utdanninger som fører fram til en grad eller yrkesutdanning. Det kan ikke kreves egenbetaling når studieturer, ekskursjoner, feltarbeid og lignende er obligatoriske og hvor deltakelse er en forutsetning for å få avlegge eksamen. Slik praksis vil være i strid med gratisprinsippet. Studvest rapporterer om at 13 emner krever egenbetaling for ulike

studieturer. Departementet tok opp dette spørsmålet på møtet. UiB viste til at det skilles mellom frivillige og obligatoriske studietur når egenbetaling skal vurderes. UiB vil se nærmere på egenbetalingen for disse emnene. Departementet forutsetter at universiteter og høyskoler følger reglene om egenbetaling i lov og forskrift og ber om en oppfølgingsrapport i *Arsrapport (2017-2018)*.

Ephorte: 2017/3271

Sak 47/17 Egenbetaling ved studieturer

Orienteringssak

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 6. september 2017

Ephorte: 2017/3271

Bakgrunn

I sak 23/17 (møte 13. mars) fikk Utdanningsutvalget en orientering om regelverket for egenbetaling for studenter, særlig om studieturer (her brukt som en samlebetegnelse for ekskursjoner, feltkurs osv.). Som det gikk fram den gangen, hadde det oppstått uklarhet om hvorvidt praksis ved de ulike fakultetene var fullt ut i samsvar med loven og egenbetalingsforskriften. Studieadministrativ avdeling rettet i mars en henvendelse til fakultetene, der vi orienterte om regelverket, og ba fakultetene gå gjennom sin praksis med tanke på å vurdere om den var i tråd med loven og forskriften. Videre sendte vi en ny henvendelse til departementet, der vi ba om ytterligere avklaring.

Departementet svarte i juli 2017 (vedlegg 1). På bakgrunn av dette svaret, sendte avdelingen ut et nytt brev til fakultetene (vedlegg 2). I sitt brev viser departementet til gratisprinsippet, slik det er nedfelt i loven og forskriften, samt at det gis en utdyping. Det skilles mellom studieturer som er obligatoriske, dvs. «hvor deltagelse i turene er en forutsetning for å få avlegge eksamen» på den ene siden, og frivillige turer på den andre siden.

For **obligatoriske** studieturer er departementets syn på regelverket slik:

- Ingen egenbetaling kan kreves, heller ikke «mindre beløp», slik det er gitt uttrykk for tidligere.
- Studentene kan selv dekke utgifter til mat og drikke dersom institusjonen tilbyr det, men de kan i stedet velge å ta med egen mat og drikke.

For **frivillige** turer er det noe annerledes:

- Det er tillatt med egenbetaling for studentene.
- Utgiftene må likevel ikke være urimelig høye.
- Det må gis adekvat informasjon i god tid om egenbetaling.
- For studenter som ikke deltar, må det være et «faglig tilfredsstillende alternativ».

Som det framgår i siste avsnitt i brevet, er det adgang til å dispensere fra egenbetalingsreglene, men dette er en snever regel, som sjelden brukes.

Senere, i brev av 21.08.2017, har departementet svart særskilt på UiBs henvendelse (vedlegg 3). Der vises det til det generelle brevet til sektoren. Departementet understreker videre at det er institusjonenes ansvar å følge reglene om egenbetaling. Det forutsettes at departementets tolkning legges til grunn.

Oppfølging videre

Vi vil, i likhet med departementet, understreke ansvaret for å følge reglene. Det er fakultetene og instituttene som er ansvarlige for innholdet i studieprogrammene og emnene som inngår i dem. Eventuelle økonomiske konsekvenser av den tolkningen som departementet har gitt, må tas opp i budsjettssammenheng.

Saken legges fram til orientering.

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
17/2168

Dato
7. juli 2017

Redgjørelse for egenbetalingsregelverket for studieturer ved statlige utdanningsinstitusjoner

Lik rett til utdanning har lenge stått sentralt i norsk utdanningspolitikk. Gratisprinsippet innen høyere utdanning ble lovfestet i 2005, og følger av universitets- og høyskoleloven § 7-1. Prinsippet innebærer at statlige universiteter og høyskoler ikke kan kreve egenbetaling fra studenter for utdanninger som fører frem til en grad eller yrkesutdanning. Universitetene og høyskolene får en årlig rammebevilgning for den virksomheten de driver, og utdanningstilbudene er forutsatt dekket innenfor denne bevilgningen. Styret ved den enkelte utdanningsinstitusjon må således selv gjøre prioriteringer innenfor disse rammene.

Den siste tiden har departementet mottatt flere henvendelser angående forståelsen av egenbetalingsregelverket. Det har også vært medieoppslag om flere utdanningsinstitusjoners praktisering av regelverket, særlig knyttet til obligatoriske studieturer. Utdanningene er i stadig utvikling og mange av dem blir mer praksisnære. Dette mener departementet er positivt, men det åpner samtidig for nye problemstillinger knyttet til egenbetalingsregelverket.

Departementet har tidligere, i brev av 22. september 2006 til Høgskolen i Agder, uttalt at utdanningsinstitusjonene bør unngå at studenter pålegges obligatoriske kurs som påfører studenter utgifter utover et mindre beløp. Formuleringen om "mindre beløp" er etter departementets syn uklar og har skapt usikkerhet om hva som er grensen for å kunne pålegge studenter utgifter. Departementet vil derfor understreke at gratisprinsippet innebærer at norsk utdanning skal være gratis, og at studentene derfor heller ikke kan pålegges mindre utgifter når man gjennomfører kurs, studieturer og lignende som er obligatorisk for studentene. Dette har også vært et tema i vårens etatstyringsrunde. Departementet ser at det er behov for en nærmere redegjørelse for de rammer som ligger i egenbetalingsregelverket, og særlig spørsmål knyttet til studieturer.

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
872 417 842

Avdeling

Saksbehandler
Malene Våde

Studietur

Etter departementets syn må en studietur forstås som reiser og opphold utenfor det faste studiestedet, eksempelvis skitur, skredkurs, feltkurs, tokt, ekskursjon og lignende. En studietur kan være obligatorisk eller frivillig.

Departementet har lagt til grunn en streng praksis når det gjelder egenbetaling ved obligatoriske studieturer. Det kan ikke kreves egenbetaling av utgifter for turen, for eksempel kostnader til transport og boutgifter, når studieturen er obligatorisk og hvor deltagelse i turene er en forutsetning for å få avlegge eksamen. Slik praksis vil være i strid med gratisprinsippet. Dette er likevel ikke til hinder for at studentene selv dekker utgifter til mat og drikke som eventuelt tilbys under turen. Slike utgifter til livsopphold har studenten også ellers i studietiden. Studentene kan også selv velge å ta med egen mat og drikke.

Utdanningsinstitusjonene har det faglige ansvaret for utdanningen og for at lærings- og vurderingsformer er tilpasset læringsutbyttet studentene skal oppnå. Som del av utdanningen kan utdanningsinstitusjonene tilby frivillige studieturer som studentene betaler for selv, men utdanningsinstitusjonen må også tilby et faglig tilfredsstillende alternativ for de som ikke ønsker å delta på studieturen. Det er utdanningsinstitusjonene som må vurdere hvilket innhold et slikt alternativt opplegg skal ha. Departementet forutsetter imidlertid at det alternative opplegget gir studentene nødvendig læringsutbyttet for studiet. Departementet forutsetter likevel at utgifter knyttet til frivillige turer ikke er urimelig høye og at utdanningsinstitusjonen på forhånd gir studenten god informasjon om dette, slik at utgiftene fremstår som påregnelige.

Dispensasjon fra gratisprinsippet

Departementet forutsetter at utdanningsinstitusjonene følger bestemmelsene om egenbetaling. Etter § 7-1 første ledd annet punktum kan departementet i særskilte tilfeller, etter søknad, godkjenne unntak fra denne regelen. Adgangen til å gi dispensasjon vil bli praktisert snevert, og departementet har så langt kun gitt dispensasjon i et fåtall av tilfeller.

Med hilsen

Anne Grøholt (e.f.)
avdelingsdirektør

Malene Våde
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Fakultetene

Referanse

2017/3271-PEH

Dato

07.07.2017

Om egenbetaling for studieturer – Tilbakemelding og presisering fra Kunnskapsdepartementet

Som adressatene er kjent med, har spørsmålet om studenters egenbetaling for studieturer (feltkurs, ekskursjoner, tokt osv.) vært en del omtalt de siste månedene. UiB henvendte seg i mars til Kunnskapsdepartementet for å få en nærmere avklaring av hva som er tillatt og ikke tillatt etter universitets- og høyskolelovens §7-1, første og tredje ledd, samt den tilhørende forskriften. Departementets tilbakemelding kom først i etatsstyringsmøtet 31.05., jf. vedlagte tilbakemeldingsdokument fra møtet, der egenbetaling er omtalt på side 5 og 6.

Vi viser også til eget brev fra departementet til hele sektoren datert 06.07. (journalpost 9), der tolkning av forskriften gjennomgås mer i detalj.

I korthet er departementets syn at gratisprinsippet skal tolkes strengt. Dette innebærer at egenbetaling er forbudt dersom

- En studietur er obligatorisk i emnet, dvs. at studenten ikke har rett til å bli vurdert med mindre hun eller han har deltatt på studieturen. Studentene kan likevel betale for eventuelle matutgifter, men må da også få mulighet til å ta med egen mat.
- Emnet inngår i – eller kan inngå i – et program som fører til en grad.

Siste punkt presiserer at emner som er valgfrie i en grad, men som har obligatorisk studietur, skal følge samme gratisprinsipp.

Frivillige studieturer er ikke rammet av forbudet mot egenbetaling. Departementet forutsetter likevel at utgiftene heller ikke her er 'urimelig høye'. For de som velger å ikke delta på et slikt opplegg må det tilsvarende tilbys et alternativt opplegg som sikrer det samlede læringsutbyttet for studiet.

Vi vil be om at fakultetene innretter seg i tråd med dette.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Studieadministrativ avdeling
Telefon 55589314

Postadresse
Postboks 7800
5020 Bergen

Besøksadresse
Muséplass 1
Bergen

Saksbehandler
Per Gunnar Hillesøy
+47 55 58 21 38

side 1 av 2

Vennlig hilsen

Ingvild Greve
fung. avdelingsdirektør

Tove Steinsland
seksjonsleder

Kopi
Universitetsdirektørens kontor
Studentparlamentet

Universitetet i Bergen
Postboks 7800
5020 BERGEN

Deres ref

Vår ref
17/1604

Dato
21.08.2017

Redgjørelse for rammene for egenbetalingsregelverket

Vi viser til brev av 6. mars 2017 hvor Universitetet i Bergen ber om tilbakemelding fra departementet om universitetets praksis knyttet til egenbetaling er i strid med universitets- og høyskoleloven eller forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler. Universitetet ønsker også en avklaring av forskjellen mellom studietur og undervisning lagt utenfor campus.

Gratisprinsippet innen høyere utdanning innebærer at statlige universiteter og høyskoler ikke kan kreve egenbetaling fra studenter for utdanninger som fører frem til en grad eller yrkesutdanning. Dette følger av universitets- og høyskoleloven § 7-1. Universitetene og høyskolene får en årlig rammebevilgning for den virksomheten de driver, og utdanningstilbudene er forutsatt dekket innenfor denne bevilgningen. Styret ved den enkelte utdanningsinstitusjon må selv gjøre prioriteringer innenfor disse rammene.

Etter departementets syn må en studietur forstås som reiser og opphold utenfor det faste studiestedet, eksempelvis skitur, skredkurs, feltkurs, tokt, ekskursjon og lignende. En studietur kan være obligatorisk eller frivillig. Undervisning lagt utenfor campus vil på den andre siden typisk være gjennomføring av praksis underveis i studiene.

Grensedragningene mellom hva som er innenfor og utenfor gratisprinsippet er vanskelig å foreta, og det er derfor departementet nylig har sendt brev til sektoren om forståelsen av egenbetalingsregelverket. Vi viser derfor til hva departementet her har sagt vedrørende rammene for egenbetalingsregelverket. Departementet minner samtidig om at det er utdanningsinstitusjonenes ansvar å følge reglene om egenbetaling, og vi forutsetter at

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
872 417 842

Avdeling

Saksbehandler
Malene Våde

departementets tolkning legges til grunn.

Med hilsen

Anne Grøholt (e.f.)
avdelingsdirektør

Malene Våde
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer